

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 3

СТАР 6

СТАР 6

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Якія лялькі “гуляюць” з людзьмі?

Горкая памяць Азарычаў...

Вялікі пост — гэта не дыета

СФЕРА СТРАХАВЫХ ПАСЛУГ ПАТРАБУЕ ЎЗМОЦНЕНАГА КАНТРОЛЮ

Такую задачу Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка паставіў на нарадзе па пытаннях удасканалення страхавой дзейнасці ў Беларусі.

Як інфармуе кантралюючыя і праваахоўныя органы, сфера страхавання падвергнута рызыцы сур'ёзных злужыванняў, адзначаў Прэзідэнт. «Як мне дакладваець, у Беларусі з'явіліся дзялікі, якія займаюцца распаўсюджваннем сярод беларусаў страхавых полісаў замежных арганізацый і вывадам валюты з краіны. Гэта парашэнне заканадаўства! Але гэтыя самыя дзялікі ўжо які год пазбягаюць адказнасці! У чым справа?» — звярнуўся кіраўнік дзяржавы да прысутных на нарадзе.

«Падкрэсліваю, кантроль за фінансавымі патокамі павінен быць пастаянным. Нельга дапускаць уцечкі валюты з краіны! Як і нельга дазваляць пазным дзялкам раскладваць па кішэнях грошы, якія ім практычна не належаць і не павінны належаць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

У якасці прыкладу злужыванняў у страхавой сферы Прэзідэнт прывёў нашумелы ў мінулым годзе выпадак з Беларускай народнай страхавой пенсійным фондам. «Прыватная страхавая кампанія за кошт сродкаў паспяхова дзяржаўных прадпрыемстваў забяспечвала звышпрыбытак у мільярды рублёў для сваіх акцыянераў! Вядома, пасля майго ўмяшання там навялі парадок. Але гэта стала падставай для больш крытычнага погляду на страхавы нагляд. Таму былі дадзены адпаведныя даручэнні ўраду, Камітэту дзяржаўнага кантролю, Мініфіну», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

У сувязі з гэтым падрыхтаваны праект указа, накіраваны на комплекснае ўдасканаленне прававога рэгулявання страхавой дзейнасці, які Прэзідэнт вынес на абмеркаванне на нарадзе. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што чакана аб'ектыўнай ацэнкі рэальнага стану спраў у страхавой галіне: якія там ёсць праблемы, што неабходна зрабіць для павышэння канкурэнтаздольнасці страхавых арганізацый, нарошчвання аб'ёму страхавых паслуг і ўключэння фінансавых патокаў у эканоміку.

«Нельга забываць, што сфера страхавання з'яўляецца адным са стратэгічных сектараў эканомікі. Яна прызначана не толькі служыць гарантыяй абароны маёмасных інтарэсаў грамадзян і прадпрыемстваў, але і забяспечваць прыток у народную гаспадарку даўгачасных фінансавых рэсурсаў, так званых доўгіх грошай», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Паводле яго слоў, гэта сфера павінна працаваць дакладна, без збойў, фарміруючы неабходныя страхавыя рэзервы і рацыянальна накіроўваючы фінансавыя патакі ў інтарэсах дзяржавы і грамадзян.

Нагледзячы на тое, што для развіцця страхавой сістэмы зроблена нямала, наш нацыянальны страхавы рынак адстае ад еўрапейскіх краін, а таксама ад нашых партнёраў па Адзінай эканамічнай прасторы. У Еўропе узровень уздзеў страхавання ў эканоміцы ў тры разы вышэйшы, чым у нас. Па суме ўзносаў на душу насельніцтва мы істотна адстаём. Напрыклад, калі ў нас яна складае \$80, то ў Расіі — амаль \$200, прывёў лічбы Прэзідэнт.

«Тут выснова відавочная: патэнцыял страхавой дзейнасці ў нашай краіне яшчэ далёка не рэалізаваны. Патрэбны сур'ёзныя меры, стымулюючыя яе больш дынамічнае развіццё», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. На яго думку, наспела неабходнасць вывесці гэту найважнейшую сферу фінансавых паслуг на больш высокую ступень развіцця.

Паводле паведамленняў БЕЛТА.

АПТЫМІЗАЦЫЯ ЎЗБРОЕННЫХ СІЛ ВЫКОНВАЕЦА Ў ПОЎНЫМ АБ'ЁМЕ

Эканамічны эффект ад аптымізацыі Узброеных Сіл Беларусі за тры гады склаў амаль \$42 млн. Аб гэтым Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка далажыў міністрам абароны Юрыі Жадобін, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што абцяжкі разгледзець некаторыя пытанні функцыянавання Узброеных Сіл Беларусі. «Я прасіў, каб былі падрыхтаваны прапановы па ўдасканаленні ўзбраенняў, ваеннай тэхнікі, яе мадэрнізацыі перш за ўсё на беларускіх прадпрыемствах», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Мы дамаўляліся, што ў бліжэйшы час вызначымся па сістэмным праціпаветранай абароны, ваенна-паветраных сіл, колькі нам патрэбна і якіх самалётаў, верталётаў і гэтак далей».

«Пры гэтым я прасіў вас зыходзіць з таго, што штучна мы нічога не павінны знішчаць (вы бачыце, што не ўсё так проста вакол нас), і не забываць аб тым, што той, хто не хоча карміць сваіх салдат, будзе карміць чужых. Гэта не намі з вамі прыдуманна, і мы з вамі перш за ўсё адказваем за стан нашых Узброеных Сіл, іх колькасць, падрыхтоўку», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што гэтыя пытанні былі разгледжаны ў Міністэрстве абароны, і запатрабаваў далажыць аб выніках. Ён таксама дадаў, што ў выпадку неабходнасці гатовы абмеркаваць больш шырокае кола пытанняў на пасяджэнні Савета Бяспекі.

Міністр абароны Юрыі Жадобін адзначыў, што пры выпрацоўцы асноўных напрамкаў далейшага развіцця Узброеных Сіл ставілася мэта захаваць баявы патэнцыял беларускай арміі і знізіць напружанне на рэспубліканскі бюджэт. Паводле слоў міністра, адобраная Прэзідэнтам задума па аптымізацыі Узброеных Сіл выконваецца ў поўным аб'ёме. Эканамічны эффект за тры гады яе рэалізацыі склаў амаль \$42 млн. Гэта адбылося перш за ўсё за кошт скарачэння шыраў пасадак, выслабавання за гэты час 14 ваенных гарадкоў і перадачы іх мясцовым органам улады.

Сельскую гаспадарку чакаюць рэформы

Дырэктыва №5 будзе скіравана на павышэнне канкурэнтаздольнасці сельскагаспадарчых прадпрыемстваў

Паўтара месяца ў Беларусі працуе міжведамасная камісія па рэфармаванні аграрна-прамысловага комплексу, якую ўзначальвае прэм'ер-міністр Міхаліў Міяснічов. Яна была створана дзеля вырашэння надзвычайных праблем сельскай гаспадаркі — па-

вышэння прыбыткі і рэнтабельнасці прадпрыемстваў, зніжэння сабекошту малака і мяса, мадэрнізацыі тэхнікі... Папярэднія вынікі працы камісіі падвёў учора міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі Леанід ЗАЦІ.

СТАР 2

ТАТАВА ШЧАСЦЕ

Жыхар вёскі Белая Дубрава Касцюковіцкага раёна Юрыі РЫЖАНКОУ з дзецьмі на прагулцы.

ЦЫТАТА ДНЯ

Марыяна ШЧОТКІНА, міністр працы і сацыяльнай абароны:

«Меры за паркоўку на месцах для інвалідаў павінны быць больш эфектыўнымі. Вядома, добра, што ў рэспубліцы ўсё больш месцаў аводзіцца для транспарту інвалідаў. Аднак магчыма для іх адрозніваць месцаў пры гэтым не стала больш — месцаў для паркоўкі займаюць іншыя аўтамабілі. Падыходы да парувальнікаў варта зрабіць больш эфектыўнымі — настолькі, каб ім непанадна было парковацца на месцах, пазначаных спецыяльнымі знакамі. Магчыма, зважваючы транспартныя сродкі — больш дзейсная мера, чым проста павелічэнне памеру штрафаў...»

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 22.03.2014 г.

Долар ЗША	9840,00 ▲
Еўра	13550,00 ▲
Рас. руб.	270,50 ▲
Укр. грыўня	937,14 ▼

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+15°
Віцебск	+12°
Гомель	+17°
Гродна	+14°
Магілёў	+15°
Мінск	+14°

Прыёмная кампанія—2014

НОВЫ МЕХАНІЗМ АДБОРУ ЛЕПШЫХ: БЕЗ ІЛЬГОТ НА ВЕДЫ!

Адбор ахвотных атрымліваць вышэйшую і сярэдня спецыяльную адукацыю пройдзе гэтым летам па новых «правілах гульні»: днямі кіраўніком дзяржавы была зацверджана новая рэдакцыя Правілаў прыёму ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

Фота Марыны БЕГУНОВІЧ

Паводле слоў міністра адукацыі Сяргея МАСКЕВІЧА, асноўныя моманты ўступнай кампаніі — тэрміны яе правядзення, структура іспытаў, цэнтралізаванае тэсціраванне — засталіся нязменнымі. Змены адбыліся хутчэй якасныя, якія дазваляць захаваць прынцыпы сацыяльнай спра-

ядлівасці і ажыццявіць больш якасны набор. Былі вызначаны таксама і больш эфектыўныя механізмы прыцягнення моладзі на запатрабаваны рынак працы спецыяльнасці.

Пад якаснымі змяненнямі кіраўнік адукацыйнай галіны меў на ўвазе, напэўна, адмену асобнага конкурсу паміж сельскай і гарадской моладдзю і ўпарадкаванне льгот, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абтўрыентаў.

— Адмену асобнага конкурсу мы адзначна падтрымліваем, — падкрэсліў у гутарцы з журналістам «Звязды» адказны сакратар прыёмнай камісіі Белдзяржуніверсітэта Людміла ХУХЛІНДЗІНА. — На жаль, але ў нас здараліся сітуацыі, якія супярэчылі здароваму сэнсу: калі дакумэнты ў прыёмную камісію падаваў толькі адзін абтўрыент з сельскай мясцовасці, то ён — незалежна ад узроўню ведаў — паступаў фактычна без конкурсу. А гэта было несправядліва ў дачыненні да абтўрыентаў, якія не становіліся студэнтамі, нават маючы даволі высокі балы па выніках цэнтралізаванага тэсціравання. СТАР 2

Камунальныя стасункі

Адключэнне ацяплення можа пабіць рэкорды

Мясцовыя распарадчыя органы могуць прыняць рашэнне аб адключэнні ацяплення ў жылым фондзе цягам бліжэйшых дзён, паведамліў «Звяздзе» начальнік аддзела энергетыкі і навукова-тэхнічнага развіцця Мінжылкамгаса Вячаслаў ШМІТ.

Фота Андрэя КІСЕЛЮКА

Па словах Вячаслава Віктаравіча, 22 сакавіка — ужо трэці дзень, калі сярэдняя сутачная тэмпература паветра па Брэсцкай вобласці трымаецца вышэй за восем градусаў. Згодна з нормамі, канчаткова падача цяпла ў жылы фонд прыпыняецца, калі такая тэмпература трымаецца тры дні. Гэта значыць, што ўжо ў панядзелак-аўторак мясцовыя распарадчыя органы могуць узгадніць рашэнне аб адключэнні ацяплення ў кватэрах. Неўзабаве да Берасцейшчыны падбіраецца і астатняя вобласць краіны — сёння другі дзень, як слупок тэрмометра па ўсёй Беларусі не апускаецца ніжэй за плюс восем, і, цалкам верагодна, што рашэнне на спыненні падачы цяпла ў іх будзе прынята да канца наступнага тыдня.

Вячаслаў Шміт адзначыў, што за час сваёй працы не можа прыгадваць такога рэкордна ранняга адключэння цяпла, які сёння. Паводле яго слоў, дагэтуль самым раннім тэрмінам астывання батарэй у дамах беларусаў быў першы тыдзень красавіка.

У той жа час спецыялісты пільна сачаць за прагнозамі Гідраметцентра, паводле якіх нас яшчэ чакана пахладанне да нулявой адзнакі тэрмометра. У такім выпадку, калі ацяпленне ўжо будзе адключана, магчыма будзе яго ўключэнне зноў.

Дзiяна СЕРАДЗЮК.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

У ЗНІКЛЫМ «БОІНГУ» БЫЛІ САКРЭТНЫЯ СПЕЦЫЯЛІСТЫ

Аўстралія атрымала даныя са спадарожнікаў, якія зафіксавалі ў Індыйскім акіяне два буйныя аб'екты. Як мяркуюць, гэта могуць быць абломкі знікллага малайзійскага Boeing 777. У гэты раён у тэрміновым парадку накіраваны чатыры самалёты, якія былі задзейнічаны ў пошукавай аперацыі. Аднак звесткі аб тым, што гаворка ідзе пра абломкі малайзійскага самалёта, пакуль не пацверджаны.

Акрамя таго, стала вядома, што 20 пасажыраў самалёта-прывада працавалі ў амерыканскай кампаніі Greyscale Semiconductor, якая распрацоўвае чыпы-невідзімкі. Пры гэтым амерыканская СМІ сцвярджаюць, што кампанія Greyscale выконвае і ваенныя заказы. У прыватнасці, распрацоўвае тэхналогіі, якія дазваляюць рабіць самалёты нябачымымі для радару. Нібыта зніклы супрацоўнікі фірмы былі спецыялістамі менавіта ў гэтай галіне.

БАЕВІКІ-ПАДПЕТКІ НАПАЛІ НА ГАТЭЛЬ У КАБУЛЕ

Не менш за восем чалавек было забіта падчас напад на гатэль у Кабуле. Сярод загінулых грамадзянскіх асоб ёсць дзеці і замежнікі. У прастыжыні гатэль «Серэна» праніклі чаквэра непўналетніх баевікоў «Талібана». Прыкнёўшыся пастаяльцамі, яны пранеслі міма аховы зброю, схаваную ў шакарэтках. Баевікі адкрылі агонь, але былі знішчаны. Напад на гатэль адбыўся напярэдні дзень свята Науруз, якое шырока адзначаецца ў Афганістане, і за некалькі тыдняў да прэзідэнцкіх выбараў у краіне, намечаных на 5 красавіка.

ШАКАЛАД РАТУЕ АД ІНСУЛЬТАЎ

Кішэчныя бактэрыі, расщепляючы шакалад, вызваляюць супрацьзапаленчыя злучэнні. Але гэта робіць толькі карыснае бактэрыі накітават малочнакіслыя і біфідабактэрыі. Для іх шакалад — сапраўднае свята і выдатная крыніца пажыўных рэчываў, піша The Sydney Morning Herald. Супрацьзапаленчыя злучэнні памяншаюць запаленне ў сардэчна-сасудзістых тканках, надуюга зніжваючы рызыку інсульту. Супрацоўнікі Універсітэта Луізіяны пратэсціравалі тры какава-парашкі. Высветлілася: анітоліны-паліфенолы і клятчатка з парашку дрэнна ператраўляюцца і ўсмоктаваюцца. Але калі яны даходзілі да тоўстай кішкі, карысныя бактэрыі ўступалі ў гульні.

Клятчатка ферментуецца, а вялікія поліфенольныя палімеры ператраўляюцца ў больш дробныя малекулы, якія лягчэй паглынаюцца. Менавіта гэтыя палімеры працягваюць супрацьзапаленчова актыўнасць. Каб адчыць на сабе ўсе «плюсы» какавы, дастаткова за дзень спажываць па дзве чайныя лыжкі. Але звычайная літка шакаладу, якая змяшчае цукар і малако, на жаль, прыносяць толькі лішня кілаграмы.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

СІРЫЯ ПЕРШАЯ ПА КОЛЬКАСЦІ БЕЖАНЦАЎ У РАЗВІТЫЯ КРАІНЫ, РАСІЯ — ДРУГАЯ

Упраўленне Вярхоўнага камісара ААН па справах бежанцаў падрыхтавала даклад, згодна з якім адбыўся рэзкі рост колькасці прашэнняў аб прадастаўленні прытулку ў 44 развітых краінах свету за апошні год. З-за грамадзянскай вайны ў Сірыі колькасць запітаў вырасла ў 2013 годзе на 28%, усяго было пададзена 612 700 адпаведных заявак.

Грамадзяне Сірыі летас падалі 56,4 тысячы заявак на атрыманне прытулку ў развітых краінах. На другім месцы ў спісе ідуць грамадзяне Расіі, якія летас падалі 39,8 тысячы такіх жа заявак, за год гэты паказчык вырас на 76%. Самымі папулярнымі краінамі ў расійскіх сталі Германія і Польшча. Грамадзян Афганістана (займае трэцяе месца ў спісе), якія пажадалі ў 2013 годзе атрымаць прытулак у развітых краінах, стала менш на 19% (38,7 тыс. запітаў). У першы дзясяткі спіса таксама ўваходзяць Ірак, Сербія, Пакістан, Іран, Самалі, Эрытрэя і Кітай.

Мясцовыя выбары

РОЛЯ ТЫХ, КАГО МЫ ВЫБІРАЕМ

Напярэдадні выбараў дэпутатаў мясцовых Саветаў «Звязда» паспрабавала высветліць, якое месца народным абраннікі займаюць у жыцці звычайных людзей.

Тацяна КАНАНЧУК, намесніца старшын Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па пытаннях экалогіі, прыродаахоўвання і чарнобыльскай катастрофы:

— Мая акруга — гэта Слаўгарадскі, Краснапольскі, Касцюковіцкі і Быхаўскі раёны. Кожны месяц выезжаю туды і сустракаюся з калектывамі, праводжу прыёмы грамадзян на тэрыторыі сельскіх Саветаў. З дэпутатамі мясцовых Саветаў не проста падтрымліваю кантакты, я з імі супрацоўнічаю. Усе свае прыёмы праводжу са старшынямі раённых і сельскіх Саветаў дэпутатаў.

Бачу, як гэтыя людзі аддаю працоўны, шчыра стараюцца дапамагчы сваім выбаршчыкам. Сельскія саветы запрашаюць

выбаршчыкаў на сход, і там мы сумесна вырашаем праблемы, якія ўзнікаюць на месцах. Людзі ўзнікаюць пытанні, якія іх хвалюць найбольш: аб аптымізацыі школ, дзіцячых садкоў, паштовых аддзяленняў, аб добраўпарадкаванні дарог, могілак і іншае. Нядаўна да нас звярнуліся з калектывам пэўнага сельскага дома ў Касцюковічах. Нам гэта удалося.

Безумоўна, мы стараемся ўсім дапамагчы, але калі гэта не атрымліваецца адразу, то бяром сітуацыю пад кантроль. Бывае, што яна патрабуе больш дасканалых вывучэння на заканадаўчым узроўні, тады над пытаннем працуе ўжо тут, у Мінску.

Міхал ПРАГОЎ, старэйшына вёсак Машніца, Горкі і Сядлова Расонскага раёна:

— У вёсцы Машніца 25 дамоў, і некалькі гадоў не было ніякай транспартнай сувязі з райцэнтрам. Нават да нашага сельсавета аўтобусы не даходзілі, а да

яго — дванаццаць кіламетраў. Дабраліся ў горад, хто як мог. Мы расказалі пра нашу сітуацыю на сесіі раённага Савета дэпутатаў, дзе прысутнічала дэпутат Віцебскага абласнога Савета. Яна параіла звярнуцца да яе з калектывным пісьмом, і праз два тыдні наша пытанне было вырашана. Цяпер у Машніцу заўважаю аўтобусы два разы на тыдзень. Нашы пажылыя людзі могуць без праблем дабрацца да паліклінікі, а калі трэба, выехаць і ў Расоны, і ў Полацк. Мы вельмі ўдзячны дэпутатам, ведаем, што яна зноў балатуецца, і абавязкова будзем галасавць за яе.

Аляксандр КАРПАЎ, жыхар вёскі Кальчыцы Слуцкага раёна:

— У нашай вёсцы ёсць вялікая праблема — адсутнасць нармальнай дарогі. Напрыканцы зімы я звярнуўся да старшын Першамайскага сельскага Савета дэпутатаў, да якога адносяцца Кальчыцы. Маўляў, дапамажыце, у нас няма дарогі да вёскі. Стар-

шыня сапраўды дапамог: хутка прыехалі машыны ДРБУ—125, адна здерла грунт, другая насыпала пясок. Хадзіць па гэтым пяску немагчыма, ногі вязнуць, асабліва цяжка старым людзям. А пасля таго, як праехаўся грузавік і пакінуў вялізную калію, там і аўтамабілю складана праехаць. Старшыня сельскага Савета не застаўся аб'якавым, указаў дарожным будаўнікам на іх недапрацоўку, але яны слухаць яго не сталі, з'ехалі.

Хацелася б, каб паўнамоцны мясцовыя Саветы былі больш актыўны і дазвалялі вырашаць усе праблемы жыхароў тэрыторыі... Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

ISSN 1990 - 763X

14053

9 771990 763008

Жырандоля

Выпуск № 7 (224)

Ведай нашых!

ШЫРОКАЯ ПРАСТОРА «ДРАЎЛЯНАГА НАРОДА»

Дакументальны фільм Віктара Аслюка атрымаў Гран-пры ў Манпелье

У гэтым французскім горадзе праходзіць Міжнародны кінафестываль мастацкіх раместваў. Фільм «Драўляны народ» — у фармаце гэтага фестывалю: яго галоўны герой — народны майстар з Брэстчыны Мікалай Тарасюк.

Ён стаў героем публікацыі ў СМІ і дакументальных фільмаў як народны ўмелец, які выразае фігуркі людзей, рэчы, стварае свае паселішчы з

іх. Для сябе і для іншых: каля хаты майстра такім чынам утварыўся музей. Калі наш славетны рэжысёр-дакументаліст, член Еўрапейскай кінаакадэміі Віктар Аслюк вырашыў расказаць гісторыю майстра, то было зразумела: варта чакаць філасофскага погляду, асаблівага асэнсавання беларускага жыцця, паглыблення ў менталітэт і светаўспрыманне простых жыхароў айчынай глыбіні. Так і атрымалася. «Драўляны народ» — гэта своеасаблівы свет Мікалая Тарасюка. Гэта і фільм Віктара Аслюка, у якім ён паказвае сваё бачанне беларускага характара. Пра гэты фільм мы распавядалі нашым чытачам, калі адбылася яго прэм'ера. Але час ідзе, фільм прадстаўляе нашу краіну на розных міжнародных кінафестывалах: у Расіі, Італіі, Германіі, Канадзе, Францыі, Славеніі і іншых краінах. На пяці з іх стужка была адзначана ўзнагародамі.

Ларыса ЦІМОШЫК

ПЯЦЬ ПРЫЧЫН ЧЫТАЦЬ ПАЭЗІЮ

Слова за слова

САНЕТ

Замёрзла ноччу шпаркая крыніца;

Твая пара, зімовая нуд! Цяпер няма ўжо руху ні сляда,

І нават зверху слою снег лажыцца.

Ды ўсё дармо, бо там, пад ім, струіцца

Магутная, жыўчая вада. Чакай! Яе ішчэ прыдзе чарада!

Здалее хвалюя хор на волны свет прабіцца.

Прыкляў я гэты сімвал да сябе, Схіліўшыся ў надсільнай

барачыбе, І разгадаў прыроды роднай

Як — прамаўці, бо кожны з нас — паэт.

Рассейце ж самі лёгкі зморк прамовы,

Сваёй душы туды праліце свет!

М. БАГДАНОВІЧ.

Ён ведаў, што казаў. «Кожны з нас — паэт» — гэта пра яго краіну.

Дзе людзі з пляшчотнымі, трапятлівымі душы, але часам вымушаны іх глыбока хаваць. Дзе словы самі, бывае, гучаць у пэўным рытме і складаюцца ў рыфмы — варта толькі адчуць! Дзе вобразы навокал — толькі ўхапіць... І шмат тых, хто робіць. А яшчэ колкі тых, хто робіць для сябе. А колкі не прызнаюцца сабе ў тым, што маглі б. Нездарма Беларусь называюць краінай паэтаў.

Таму дзень 21 сакавіка, па сутнасці, наш: Суветны дзень паэзіі, паводле прапановы ЮНЕСКА, стаў адзначацца з 1999 года. І адзначаецца ў Беларусі. Напрыклад, Дзяржаўны літаратурны музей імя Якуба Коласа наладзіў вечарыну «Паэзія як пражыванне...»

Паколькі свята міжнароднае, то гучалі вершы, напісаныя паэтамі розных краін. Беларускіх твораў прадстаўлялі галоўны дырэктар замежнага вясняншчына Беларускага радыё Навум Гальперовіч. Праўда, не толькі. У Доме Коласа разумееш, наколькі жывая творчасць класіка. Яна жывае не толькі для Беларусі: чыталі Коласа ў іншых краінах дзяку-

ючы перакладам. Напамінам аб перакладчыку твораў Якуба Коласа Сяргею Гарадзецкім стала выстава, што размясцілася ў музеі. Яна называецца «Май дарогі сябра, мой лепшы перакладчык» і змяшчае матэрыялы з фондаў музея. Расійскі і беларускі паэты сябравалі, ліставаліся, абменьваліся падарункамі. Незвычайны падарунак ад Гарадзецкага ў выглядзе рукапіснага альбома з вершамі-прывясняннем атрымаў Колас на 65-годдзе. Расійскія чытачы адчуваць творы Коласа дзякуючы перакладам Гарадзецкага. Але ёсць Колас, які заўсёды актуальны для нас. І лепш яго чытаць на мове арыгінала, калі напісана так, як задумана. Словы нясуць сэнс, нараджаюць думку і натхняюць на добрую справу. Так і словы іншых беларускіх паэтаў: у іх ёсць наша сутнасць, наша адчуванне і разуменне жыцця.

Гэта першая прычына, каб чытаць беларускую паэзію. Тут і ЮНЕСКА прапанаваць дарчы: «Паэзія можа стаць адказам на самыя вострыя і глыбокія духоўныя пытанні сучаснага чалавека, але для гэтага неабходна прыцягнуць да яе магца шыроўшую грамадскую ўвагу». Узгадаць класікаў ад Купалы, Коласа і Багдановіча, у пазычаны творчасці якіх, як у люстэрку, адбіліся ідэі і мары цэлага народа. І гэтыя ідэі і мары зразумелыя нават не на адно стагоддзе.

Другая: словы маюць вялікую сілу, прыроду якой цэжка бывае патлумачыць выключна матэрыяльным падыходам да жыцця. І таму здаецца, што сама з'ява паэзіі — гэта ўвасабленне перамогі духоўнага пачатку ў свеце. Сапраўдная паэзія — жывая з'ява, і яна жывіць, патрабуе слова ў пэўны момант можа стаць і адказам на твае пытанні, і лепшым антыдэпрэсантам. Добрая паэзія — як дарогі суразмоўца: усё адчувае ці пра ўсё здагадаецца.

Трэцяя: можа, таму, што людзям дадзеныя словы ад Бога — і кожнаму народу ў тым вар'янце, які найбольш яму падыходзіць. Мы, жывучы ў Беларусі, можам чытаць і разумець творы, якія на-

пісаныя па-руску. Блізкія і зразумелыя нам будуць вершы на ўкраінскай ці польскай і іншых славянскіх мовах. Але ж неждарма ў нашай краіне сёння шмат паэтаў, якія пішуць па-беларуску. Нібыта ёсць адказ: наша мова вельмі явучая, мае шмат галосных, яна ж сама пралічвае ў вершаваны радкі. Як жа гэта не заўважыць? А калі адчуць, то як жа на ёй не пісаць?

З гэтага вынікае чацвёртая прычына: у нас ёсць каго чытаць. Справа не толькі ў вялікай колькасці цікавых паэтаў. Справа яшчэ ў разнастайнасці паэтычнай творчасці айчынных аўтараў. Хочаце нешта сур'ёзнае, з грамадзяскім настроем — ёсць. Патрэбны адказы на філасофскія пытанні — шукаць іх далёка не трэба, усё ёсць тут, у сваёй культуры. Каханне рвецца вонкі праз словы і вобразы — і пра яго цудоўна гавораць па-беларуску ад імя і жанчын, і мужчын. Таму што ў нас багата паэтаў мужчын. Але ў нас цудоўныя жанчыны-паэты. Чытаць іх — айчынных твораў, дзякуючы Богу, можна не толькі ў выданых папяровых зборніках вершаў, але і ў інтэрнэт-выданнях ці парталах, у сацыялах і іх асаблівых старонках у сёцце.

Пятая: гэта прыёмна. Як заўсёды прыёмна дакранацца да мастацтва і захапляцца тым: як жа прыгожа, цудоўна сказана. І гэта ж амаль што тыя словы, якія жылі ў тваім сэрцы. І гэта вершы ад жывіцы і зямлі. І гэта паэзія, якая ад нябёсаў. Яна існуе сярод нас, адкрываецца найбольш чутлівым істам, якія, як радыары, выплоўваюць думкі з прасторы (ці ад вышэйшага розуму?), акрэсліваюць іх у словах. І ніколі самі не могуць патлумачыць, як жа гэта ў іх атрымліваецца... Сапраўдныя паэты. Наша багата. Але ж здаецца, што вершы пісаць у нас спрабавалі ўсе кожны. Значыць, кожны — ці то патэнцыяльны паэт, ці як мінімум чытач. І не толькі ў Дзень паэзіі. Вось у чым справа!..

Ларыса ЦІМОШЫК

Прэм'ера

РАМАНТЫЗМ І ПАСЛЯ ЯГО

Харэаграфія: з XIX стагоддзя ў XXI

Балет па-за часам і прасторай. Такі сэнс быў вызначаны для праграмы «Вечар балета: са стагоддзя XIX у стагоддзе XXI», якая была прадстаўлена ў Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета Беларусі. Можа быць, сапраўды было лагічна яе стварыць, каб праілюстраваць своеасабліваю эвалюцыю харэаграфічнага мастацтва: з рамантычных і класічных узораў XIX стагоддзя да новых формаў і сэнсаў, да якіх балет прыйшоў у XX стагоддзі.

Добра, што гэтае самае дваццаатае ў нашым тэатры ёсць чым праілюстраваць: у апошнія гады з'явіліся пастаноўкі сусветных харэаграфіаў, чья творчасць у свой

час стала рэвалюцыйнай. Спачатку наш тэатр набыў у свой рэпертуар адзін з балетаў Джорджа Баланчына «Серенада» на музыку П. Чайкоўскага. Выхаванец рускай балетнай школы, які эміграваў у ЗША, Баланчын стаў прадстаўніком неакласічнага кірунку ў балете. Але ён усё ж быў рэфарматарам у тым, што ў пастаноўках не прытрымліваўся канкрэтнага сюжэта, дзе дакладна прапісаны ролі. Хоць калі прыглядзецца да той самай «Серенады», што ідзе ў нашым тэатры, то сюжэт можна ўсё ж убачыць. Іншая справа, што ў кожнага глядача ён атрымаецца, магчыма, свой. Зусім іншы варыянт пераасэнсавання класічнага балета прапанаваў чх па паходжанні Іржы Кіліян, які працуе ў Галандыі: дзякуючы яму ўсе убачылі, што значыць постамадэрнізм у

харэаграфіі. Ubачылі і мы, таму што яго пастаноўка «Шэсць танцаў» на музыку В.-А. Моцарта таксама з'явілася ў рэпертуары беларускага балета. Вельмі іранічны балет, што даіўна для гэтага віду мастацтва. І «Серенада», і «Шэсць танцаў» — непрацягла па часе пастаноўкі, але абсалютна самастойныя творы. Кожны з іх — на адно невялікае аддзяленне. І натуральна, калі ёсць у афішы пастаноўкі, якія ілюструюць гісторыю развіцця харэаграфіі ў XX стагоддзі, то лагічна было б паказаць і тую эпоху, якая стварыла падмурак класічнага балета і, адпаведна, дала падставу для рэфарматарства.

Калі ласка: тры дывертсыменты. Гэта асобныя танцавальныя нумары, якія ідуць адзін за адным. Яны былі прадстаўлены ў першым аддзяленні гістарычнага балетнага «Вечара...». Два які прэм'еры ў пастаноўцы Александры Цхаміравай: «Па-дэ-катр» і «Свята кветак у Чынзана». І яшчэ «Па-дэ-

сіс» з балета «Эсмеральда» Пуні. Паводле задумы, усе яны сімвалізуюць абліччы еўрапейскага балета. Тры разам — свайго роду прапоз да другога і трэцяга аддзялення з харэаграфіяй Баланчына і Кіліяна, асновай для якіх усё ж была добрая класіка. Усё разам у адным «Вечары...» — ілюстрацыя развіцця харэаграфіі і нават магчыма выхоўваць айчынага глядача, калі можна прасачыць пераход да сучасных танцавальных формаў. Але ў кожным кірунку ёсць свая эстэтыка. Нават у абстрактным сучасным танцы, які скіраваны на іншае светаадчуванне, на іншую энергетыку і выяўленне ідэй праз рух. Кожную з папярэдніх балетных эпох трэба адчуць, каб зразумець, які і чаму развіваецца харэаграфія ў стагоддзі XXI. Але гэта ўжо зусім іншая гісторыя. Можа, таксама для асобнага «Вечара...».

Ларыса ЦІМОШЫК

Напярэдадні

ДОН ЖУАН ЗАГАВОРЫЦЬ ПА-БЕЛАРУСКУ

Дапамог яму ў гэтым паст Андрэй Хадановіч, які зрабіў пераклад камедыі Жана-Баціста Мольера для пастаноўкі ў Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя Янкі Купалы.

Прэм'ера спектакля чакаецца 22 сакавіка. Але гэтадоў ўжо цяпер інтрыгуе: якая будзе інтэрпрэтацыя твора рэжысёрам Анатолем Праўдзіным, які запрошаны з Санкт-Пецярбурга?

Таму што насамрэч героі-палубоўнікі і інтрыгі вакол іх — тэма вечная, на ўсе часы, пакуль людзі здольныя даваць волю пашчотным паўчанням. Беларуская мастачка па касцюмах Валіяціна Праўдзіна, якая працуе над вобразамі герояў, збіраецца падкрэсліць іх жыццё па-за эпохамі менавіта праз вопратку. Сцэнаграфію спектакля стварае таксама расійскі творца — тэатральны мастак Аляксей Парай-Кошчы. Увасабляць Дона Жуана на сцэне будзе Павел Харланчук.

Марыя СЕРАФІМАВА

Перадсвяточнае

Паштоўка — акно ў Вялікдзень

Пра што нам могуць расказаць паштоўкі ў нашых альбомах? Пра горад у які ты марыш патрапіць, але пакуль не назапасіў грошаў, пра далёкія і блізкія Чорнае мора, салёныя хвалі якога спыніліся ў аб'ектыве фотамастака, пра стары, згублены Мінск, пра зімовыя свята, якое пачае елкай і імбірным печывам... А яшчэ яна можа быць насычана пазыіям, верай. Пацвердзілі гэта беларускія мастакі. Яны стварылі серыю паштовак, у якой зірнулі на свята Вялікадня праз прызму вершаў нашых паэтаў. Выстава, якая адкрылася ў мінскім касцёле святых Сымона і Алены, так і называецца — «Вялікдзень з беларускай пазыіям».

Ідэйнымі натхняльнікамі падобнай акцыі сталі валандэры гродзенскага інтэрнэт-партала goodpens.by. Яшчэ восенню яны вырашылі стварыць паштоўкі пра Вялікдзень, заснаваныя на беларускай пазыіям, і на пачатку сакавіка ажыццявілі сваю мару.

Наша выстава — гэта сустрэча мастака і паэта. Ёй мы хацелі зрабіць нешта добрае да Вялікадня, для распаўсюджвання беларускай мовы ў касцёлах Гродзеншчыны. Бо, шчыра кажучы, у нашых святыхна выкарыстоўваюць пераважна польскую мову, — стоячы каля мальбертаў з павялічанымі карткамі, кажа Марыя БЕЛАБЛОЦКАЯ, адзін з арганізатараў праекта. — Нам стала цікава, што пра Вялікдзень казалі ў сваіх творах

айчынных аўтараў, і наогул, як тэма Бога развівалася ў пазыіям. У пошуках твораў у бібліятэцы правалі некалькі дзён. Мы літаральна абшліся ніжкамі і ў выніку знайшлі шмат вершаў Рыгора Барадуліна, Янкі Купалы, Якуба Коласа, Валіяціна Лукшы, Сяргея Новіка-Пеюна, Дануты Бічэль, Паўла Сяковіча, Васіля Жуковіча. Пасля адаслалі вершы графікам, дызайнерам, дзеціям, каб яны пасля чытання на паперы адлюстравалі сваё разуменне літаратурных твораў і свята. Усяго ў экспазіцыю ўключылі 18 твораў.

Айцец Юрый ЖЭГАРЫН, рэдактар сайта goodpens.by, кажа, што ў Гродне падобная ініцыятыва стварыла сапраўдны рэзананс. Напярэдадні Вялікага посту адбыўся

літаратурны вечар. Выступала Данута Бічэль, выкладчыца з Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта, спяваў хор, а супрацоўнікі музея гісторыі рэлігіі прадэманстравалі старыя паштоўкі.

Нашай выставай мы хочам паказаць грамадству, што беларускія пісьменнікі былі прасякнуты духоўнасцю і асабліваю ўвагу звярталі на Вялікдзень — найвялікшае свята хрысціянства.

Дызайн паштоўкі Нінэ Калачык.

яны крыху іншыя. Магчыма, людзі стала ўзросці да канца гэта не разумеюць, чаго нельга сказаць пра моладзь, якая разважае прагрэсіўна.

На мальбертах позірк адразу трапляе на шчырыя, наўныя дзіцячыя малюнкi з вялікімі рознакаляровымі яйкамі і маленечкімі куранцамі, катані і маленечкімі кулічкі. Але хапае і канцэптуальныя работ. Іна Пяткевіч (на фота), студэнтка Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў паштоўкай нагадала, што адным з галоўных славянскіх сімвалаў Вялікадня з'яўляецца чырвоная яйка. Беларусь птушачка. — У каталіцкай традыцыі вернікі прызвачаліся бацьчы на велікодных паштоўках увакрасьлага Езуса ці ягнё са штандарам, а ў нашай серыі

твораў, але я адразу спынілася на вершы Рыгора Барадуліна «Прыходзіць Вялічка на сяло...». — узгадае сваю задуму Іна. — Аповед пра Вялічку, чырвоныя яйкі з белатарным сырам, сонца мяне адразу захапілі. І мне захацелася, каб вобраз яйка быў на маёй паштоўцы не вельмі відавочным, каб чалавек узгадаў чырвоны колер свяцёнкі і дадумай сам, што яшчэ можа ляжаць у гэтым святочным кошыку. У выніку я выкарыстала мінімальную колькасць колераў і зрабіла трафарэтны адбітак. Сімвалічнасць бачу і ў тым, што прэзентацыя паштоўкі адбылася 2 сакавіка, у дзень, калі з жыцця пайшоў Барадулін. Паст памёр, але яго верш нарадзіўся ў вобразе паштоўкі.

Паспее з дапамогай паштоўкі «адчыніць акно» ў Вялікдзень яшчэ можна. Выстава працуе да 23 сакавіка.

Тарас ШЧЫРЫ. Фота аўтара

Выстава

У ГОСЦІ ДА АДНАРОГАЎ, альбо Калі лялькі гуляюць з людзьмі

...Белы Трус спяшаецца на дапамогу. Гэта наш добры знаёмы з «Прыгод Алісы ў краіне чудаў». Рэальным яго зрабіла мастачка Таціяна Пучкова. Ён нібыта дастае з кішні свайго акамітнага камзола чароўны гадзіннік і спыняе час, каб яго суседзі Венецыя і Каміла паспелі на трох...

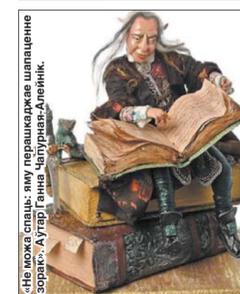
Цягам трох тыдняў Музей сучаснага выяўленчага мастацтва дэманструе творы маладых майстроў і выпускнікоў «Майстэрні аўтарскай лялькі». Тут вам і фантастычныя істоты, і чараўнікі, і феі, і казачныя героі... Яны зачароўваюць не толькі сваёй непаўторнасцю, але і тым, што здолелі дапамагчы сваім аўтарам выйсці ў фінал конкурсу «Чароўная лялька», а некаторым — і перамагчы ў ім.

Сёння аўтарская лялька — гэта не проста матэрыяльны аб'ект, аб'ект калекцыянавання. Усё часцей аўтарская лялька з'яўляецца і мастацкай каштоўнасцю: над вобразам руліва працуе прафесійны мастак. Дарэчы, упершыню аўтарская лялька дэманстравалася ў 1881 годзе, калі знакамці мастак Эдгар Данца выставіў сваю «Маленькую танцоўшчыцу» на 6-й выставе імпрэсіяністаў у Парыжы.

— Аўтарская лялька — гэта асабліва кірунак сучаснага дэкаратыўна-пракладнага мастацтва, — адзначае Каміла Янчукевіч, супрацоўнік Музея сучаснага выяўленчага мастацтва. — Сёння можна з упэўненасцю адзначыць, што аўтарская лялька — удалы прыклад спалучэння некалькіх відаў мастацтва, і перш за ўсё скульптурны. Але ляльку нельга ўявіць без адпаведнага касцюма, таму можна гаварыць і пра дызайн вопраткі, абутку, аксесуараў.

На выставе можна пабачыць не проста 23 дасканалыя, цікавыя і арыгнальныя творы. І нават не ўвасабленне характараў, вобразаў, фантазіі. Праект «Чароўная лялька» можна параўнаць з своеасаблівым ілюстраваным падручнікам па майстэрстве аўтарскай лялькі, дзе кожная з іх — асобная глава. Вядома, у кожнага глядача атрымаецца свая кніга.

У мяне, напрыклад, на першых старонках размясцілася б гісторыя пра дзюво вытанчаных паненак. Адна з іх завецца Венецыяй (аўтар Ірына Мацкоўка), а другая — Камілай (Алена Буднецкая). Яны жывуць, скажам, на адной паліцы ў багатага калекцыянера, што збірае інтэр'ерыны

лялек. Знешне Венецыя і Каміла падобныя: абедзве — у шыкоўных акамітных сукенках глыбокіх колераў, абедзве зграбна прысасаныя па модзе мінулых стагоддзяў. Уявіце, быццам лялькі збіраюцца на баль-маскарад — кожная з іх трымае маску. Але нешта здарылася, і прыгажуні рызыкуюць спазніцца. Венецыя — дзюўчына лагодная і рамантычная — разважае, шукае вайсцё. А Каміла за сваёй знешняй дасканаласцю хавае пагардлівасць, можа, нават капрызнасць.

Другую главу кнігі я прысвяціла б побытавым, але чароўным і пранікнёным жаночым вобразам. Тут галоўнымі дзюўчыніцамі асобна сталі б Падарожніца (Наталля Гамлякова) — мілая дзюўчына клятчастым чамаданам, Анабэль — аматарка капляюшчай (Алена Галіноўская), Дамавушка (Наталля Чарнушэвіч) — ахоўніца хатняй утульнасці ды Бабуля-фея (Надзэя Скарынка) з блакітнымі карункавымі крывіцамі, якая хавае ў скурным рыдлёўчыку чароўныя взыальныя спіцы.

Колькі старонак я абавязкова пакінула б на міфічных і фантастычных персанажах. Дарэчы, нягледзячы на сваю дзювоўную прыроду, усе яны — надзвычай рэ-

лістычныя. Дзе ж сёння сустраць старажытнагрэчаскую Гекату (мастачка Варвара Мядзведзева), якая ўладарыць над месяцавым святлом, начнымі прывідамі і чараўніцтвам? А яна, непрыступная, як і належыць багіні, сочыць за табой праз шкло сваім халодным позіркам. І ты адчуваеш, што Геката зараз звярнуцца, ажыве і нешта таемнае прамоўці. Яна ж, тая лялька Геката, можа рухацца: яна на шарнірах...! Дзе пазнаміцьца з заступнікам птушак Карчыкалоем (Алена Буднецкая) — героём асецінскай міфалогіі? Дзе яшчэ сустраць выдатнага героя, Утаймавалініка слоў, які сядзіць на старадаўніх кнігах у скурных вокладках і уважліва сочыць за напісанымі ад рукі словамі невядомых моў? Нездарма гэты твор Утаймавалініка прамоўці ў намінацыі «Самы чароўны строй». Дзе пабачыць касмічных аднарогаў у сярэбраных ды блакітных вопратках? Адна істота ляжыць на сніх хвалях і сочыць за цябай пільно шайкувай ракі. Другая згубіла сон: ёй замяніла шапаценне зорак. Менавіта яна прызнае «Самай чароўнай лялькай», а мастачка Ганна Чапурана-Алейнік адзначана галоўным прызам у конкурсе.

Яшчэ некалькі старонак я прысвяціла б тром лялькам, якіх зрабіла Ларыса Мацюшэнкава. Усе яны здзіўляюць сваёй дзіцячай і кранальнай прыгажосцю. Яны быццам звяртаюцца да чыстата і ўспрымальнага пачатку кожнага дарослага. Памятаецца, як у дзядзьку вельмі ўпрыгожвалі на Новы год ёлку рознакаляровымі шарамі, зіхоткімі агеньчыкамі і салодкімі цукеркамі ў бліскучых абгортках? І хто не жадаў уночы цыцкана падсыць да зялёнай скрыні журагуні і не з'есці тых цукеркі! Дык вось адна з лялек майстра — якраз пра тое таемнае жаданне.

Але галоўнай главою майго томіка пра падарожжа ў краіну чароўных лялек стала б частка пра лялек з філасофскімі гісторыямі. Тут я распавяла б пра Русалку, у якой усё ёсць (Дар'я Махсумава). Яна сядзіць на валіўнай скрыні з золатам і суме. Яе прыгажосць знаеа, русалка плача — яе рукі ператвараюцца ў каштоўны метал і металічнымі шыпамі. Ды выйця няма — гэта плата, разлік за тое, што ў яе ёсць плота.

Тут да месца была б і лёсавызначальная гісторыя Непераможнага (аўтар Таціяна Зеляцова), і няхай гэта звычайны клоўн з

чырвоным гумавым носам. Але ён неперажывае. Ён шчаслівы, ён усміхаецца. Ён кажа ўсім сваім выгладам, што ў жыцці нас ратуе гэтае два паўці — любоў і гумар. Калі ў нас ёсць адно з іх — вы шчаслівыя. Калі ж вы маеце абодва — вы неперажываеце.

Дык хто сказаў, што дарослыя ў лялькі не гуляюць? На маю думку, нават працэс стварэння лялькі — гэта таксама своеасаблівае гульня. На пачатку такога дзейства аўтар гуляе з ідэямі, паўчаннямі, думкамі і вобразамі. Затым, падчас працы, — з матэрыяламі і дэталіямі. У пэўны момант вобраз нечакана ператвараецца ў быццам бы жывую сутнасць, якая мае нават свой характар. І гэтай сутнасцю пачынае гуляць з аўтарам — дыктуе мастаку сваё канчатковае аблічча. І вось лялька нарадзілася. Яна стаіць у вітрыне і паглядзе пра шкло на наведвальніка. А яны разглядаюць яе постаць, гуляюць з ёй у сваім уяўленні. Такім чынам, аўтарская лялька быццам бы сапраўды здольна пашыраць межы рэальнасці, сама ствараць кантэкс, у якім ёй утульна жыць. Ці, можа, усё ж лялька гуляе з намі, прапануючы сябе чытаць і разгадаць?..

Алена ЦІХЭЎСКАЯ

Компания **СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы»** інфармуе сваіх абанентаў аб змяненні з 3 лютага 2014 г. ўмоўных умоваў.

Парадок казіання ўзслуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» (статуснага адрасу: **Парадок казіання ўзслуг сязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» № 723 от 29.06.2012 г.**, в астры рэгулявання ўмоўных умоваў казіання ўзслуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы».

Парадок казіання ўзслуг СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» з існаваннем праводнага (статуснага адрасу: **Парадок казіання ўзслуг сязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» № 723 от 29.06.2012 г.**, в астры рэгулявання ўмоўных умоваў казіання ўзслуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы».

Настоячы Парадык вступаюць в сілу з 03.04.2014.

УВЕРЖЕНЫ пражам Генеральнага дырэктара **СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы»** от 25.11.2013 г. № 1374

РАЗДЕЛ I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Область применения

1.1. Парадок казіання ўзслуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» (далей — **Парадок**) разрабаван в соответствии с Гражданским кодексом Республики Беларусь, Законом Республики Беларусь «Об электрической связи», Правилами оказания услуг электросязи, утвержденными Советом Министров Республики Беларусь, Законом Республики Беларусь «О защите прав потребителей» и регулирует отношения по оказанию со стороны СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» услуг сязі з існаваннем праводнага сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы», а также сопряженных с ними услуг (сервисов, информационных услуг), связанных с предоставлением услуг, оказываются с обеспечением для всех Абонентов равных условий обслуживания, за исключением случаев предоставления льгот для отдельных пользователей **Узслуг** согласно локальным нормативным актам СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы», принятым в соответствии с актами законодательства.

1.2. Настоящий Парадок является публичной офертой об оказании услуг электросязи и может быть принят Абонентом не иначе как путем присоединения к нему в целом.

1.3. Условья настоящего Парадыка распространяются на отношения сторон по вопросам, связанным с приобретением Абонентского оборудования.

1.4. Настоящий Парадок является новой редакцией **Парадыка казіання ўзслуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы» № 723 от 29.06.2012 г.**, в астры рэгулявання ўмоўных умоваў казіання ўзслуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы».

Статья 2. Термины и определения, используемые в настоящем Парадыке

Все заголовки разделов (статей) используются в настоящем Парадыке исключительно для удобства использования (протипетия) последних и никак не влияют на толкование условий настоящего Парадыка.

2.1. Абонент — физическое, юридическое лицо или индивидуальный предприниматель, с которым заключен Договор с выделением не менее одного Абонентского номера и (или) Уникального кода идентификации.

2.2. Абонентская информация — статическая именная и (или) цифровая, и (или) адресная информация, предоставляемая Абоненту в пользование при заключении Договора и идентифицирующая его при соединении с ним третьих лиц, в формате стандарта, используемого в сети Оператора.

2.3. Оборудование — аппаратное и программное обеспечение Оператора техническое средство (совокупность технических и (или) программных средств), используемое Абонентом в целях доступа к Услугам, позволяющее передавать и (или) принимать информацию с использованием сети Оператора, и (или) осуществлять доступ к ней.

2.4. АСР — автоматизированная система расчетов, предназначенная для учета абонента по поступлению от Абонента оплаты за Услуги и объёма потреблённых Абонентом Узслуг.

2.5. Программное обеспечение — программное обеспечение, целенаправленно приводящее к нарушению законов прав Абонента, в том числе к сбору, обработке или передаче в Абонентского терминала информации без согласия Абонента либо к ухудшению параметров функционирования Абонентского терминала или сети.

2.6. Договор — соглашение между Оператором и Абонентом об оказании Узслуг, заключённое в порядке и на условиях, установленных настоящим Парадыком.

2.7. Единая тарифная сетка — единая измерения объёма и оплаты Узслуг, за которую с Абонента взимается плата, согласно тарифу, установленному Оператором для данного вида Узслуг.

2.8. Зона радиопокрытия сети Оператора — территория, в пределах которой существует подтвержденная Оператором техническая возможность оказания услуг сатэлітнай падвіжнай электрасязі.

2.9. Интернет-сайт Оператора — ресурс Оператора в сети Интернет, размещённый по адресу www.mts.by.

2.10. Кодовые символы — условные обозначения, установленные Оператором для обозначения последовательности символов (букв, цифр), служащая для идентификации Абонента при исполнении Договора в случае обращения в Контактный центр Оператора и (или) в иных случаях, установленных Оператором.

2.11. Контактный центр Оператора — круглосуточная справочно-информационная служба Оператора, предназначенная для предоставления Абонентам справочно-информационных услуг по короткому технологическому номеру (800) или указанным в Едином справочнике, предназначенном для обращения в Контактный центр. Перечень номеров доводится до сведения Абонента в порядке, предусмотренном п. 11.2. настоящего Парадыка. При нахождении Абонента в зоне радиопокрытия сети Оператора звонки в Контактный центр осуществляются бесплатно, при этом не идентифицируются. Предоставление справочно-информационных услуг в Контактном центре Оператора осуществляется круглосуточно.

2.12. Лицевой счёт — аналитический счёт в АСР, служащий для учёта объёма оказанных по Договору Узслуг, даты поступления и расходования денежных средств, внесённых в счёт оплаты Узслуг и (или) Абонентского оборудования, а также учёта иных обязательств.

2.13. Оператор — СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы». Место нахождения: г. Минск, ул. Октябрьская, 153.

2.14. Оператор-рецидивист — оператор сатэлітнай падвіжнай электрасязі, для обслуживания в сети которого по заявлению Абонента переносится абонентский номер (номера).

2.15. Порог соединения — устанавливаемый Оператором пороговое время, по истечении которого продолжение установленного соединения является основанием для начала тарификации Узслуг.

2.16. Расчётный период — период времени, за который определяются фактически понесённые расходы на оплату общего объёма Узслуг. Если иной продолжительность Расчётного периода не установлен Оператором, Расчётный период считается равным одному календарному месяцу.

2.17. Роуминг — предоставляемая Оператором возможность использования абонентом услуг сязі в зоне радиопокрытия (роумингового) оператора. Подробная информация о территории и наименованиях операторов сязі, где Абоненту предоставляется Роуминг, указывается Оператором путём размещения информации в местах розничной реализации товаров и услуг, а также на интернет-сайте Оператора, или иными способами. Зона радиопокрытия сетей операторов связи других государств (в пределах которой возможно получение Узслуг в режиме Роуминга) может охватывать часть территории Республики Беларусь, особенно в приграничных районах.

2.18. Срок оказания Узслуг — максимальный период времени, в течение которого Оператор обязуется оказывать Абоненту Узслуг. Применение Срока оказания Узслуг, порядок определения условий оказания Узслуг, определяются Тарифным планом, правилами оказания Узслуг и доводятся до Абонентов путём размещения информации в местах розничной реализации товаров и Узслуг Оператора или в средствах массовой информации, или на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

2.19. Тарифный план — совокупность тарифов и иных условий в отношении предлагаемого перечня услуг, которые Оператор определяет самостоятельно в установленном порядке на территории Республики Беларусь, особенно в приграничных районах.

2.20. Уникальный код идентификации — уникальное сочетание цифровых и (или) буквенных, и (или) иных символов обозначений, используемое для однозначной идентификации Абонента (Абонентского оборудования) в процессе оказания Узслуг.

2.21. Уполномоченное лицо — лицо, уплатой которого денежных средств Абонент исполняет свои денежные обязательства, возникающие перед Оператором из Договора.

2.22. Узслуг — услуги сатэлітнай падвіжнай электрасязі, в т.ч. услуги по передаче информации, а также услуги по передаче информации, связанные с использованием сатэлітнай электрасязи СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы», а также сопряженные с ними услуги, оказываемые Оператором непосредственно или с привлечением третьих лиц (сервисные, информационно-справочное обслуживание и др.).

2.23. SIM-карта — абонентский модуль, находящийся в собственности Оператора и предоставляемый в пользование Абонента, с помощью которого обеспечивается идентификация и доступ Абонентского оборудования к сети сязі Оператора.

РАЗДЕЛ II. ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА

Статья 3. Порядок заключения Договора. Срок Договора

3.1. Договор вступает в силу и становится обязательным для сторон с момента его заключения. При заключении Договора допускается использование электронной подписи, равно как и иного аналога собственноручной подписи в порядке, определенном по соглашению сторон и/или настоящим Парадыком.

Момент заключения Договора определяется как одно из перечисленных ниже событий, которое наступит ранее:

- момент совершения Абонентом одного из конклюдентных действий, предусмотренных Оператором и доведенных в порядке, предусмотренном п.11.2. настоящего Парадыка, свидетельствующих о принятии им публичной оферты Оператора;

- начало пользования Услугами лицом, являющимся законным владельцем SIM-карты/Уникального кода идентификации.

В последнем случае Абонент обязан не позднее 5 (пяти) календарных дней с момента начала пользования Услугами передать Оператору заполненный и подписанный со своей стороны экземпляр Договора.

В случае, если договор заключается в рамках процедуры переносимости абонентского номера, договор считается заключённым с момента завершения процедуры переноса абонентского номера (с момента получения Оператором подтверждения возможности переноса абонентского номера (номеров) из базы данных переносимых номеров).

3.2. Если иное не согласовано сторонами в Договоре, после дня вступления в силу настоящего Парадыка, срок в случае заключения сторонами срочного Договора его действия продлевается каждый раз на следующий период, равный первоначальному сроку действия Договора, если Абонент не заявит об обратном не позднее, чем за 15 (пятнадцать) календарных дней до окончания срока действия Договора.

3.3. Неотъемлемой частью Договора являются настоящий Парадок, выбранный Абонентом Тарифный план, Технические условия оказания услуг сязі СООО «Мобільныя ТэлеСістэмы», а также Условья Правил оказания Узслуг, условия авторского права, условия использования информации и установленных Оператором, которые доводятся до сведения Абонента в порядке, предусмотренном п. 11.2. настоящего Парадыка. Заключение Договора означает ознакомление и согласие Абонента с настоящим Парадыком, выбранным Тарифным планом, условиями оказания услуг, условиями авторского права, условиями использования информации и установленных Оператором, которые доводятся до сведения Абонента в порядке, предусмотренном п. 11.2. настоящего Парадыка. Заключение Договора означает ознакомление и согласие Абонента с настоящим Парадыком, выбранным Тарифным планом, условиями оказания услуг, условиями авторского права, условиями использования информации и установленных Оператором, которые доводятся до сведения Абонента в порядке, предусмотренном п. 11.2. настоящего Парадыка.

3.4. Если в Договоре не предусмотрено иное, он заключается с Абонентом на следующих условиях:

- 3.4.1. перечень Узслуг, оказываемых Абоненту (пакет услуг при первоначальном подключении), определяется выбранным Абонентом Тарифным планом и базовыми настройками сети;
- 3.4.2. метод расчётов: авансовый;
- 3.4.3. способ доставки счёта при первоначальном подключении: без доставки (получение в Центре обслуживания абонента);
- 3.4.4. способ доставки счёта при первоначальном подключении: без доставки (получение в Центре обслуживания абонента);

3.5. Лицо, уполномоченное на заключение Договора от имени юридического лица, представляет Оператору: копию свидетельства о государственной регистрации юридического лица; копию документа, подтверждающий полномочия; документ, удостоверяющий личность.

Физическое лицо при заключении Договора представляет Оператору документ, удостоверяющий его личность. Представитель физического лица при заключении Договора от своего имени представляет Оператору документ, удостоверяющий полномочия, и документ, удостоверяющий личность.

3.6. Оператор вправе не выделять абоненту в пользование более 5 абонентских номеров.

РАЗДЕЛ III. ПЕРЕЧЕНЬ, ОБЪЁМ И КАЧЕСТВО УСЛУГ

Статья 4. Перечень Узслуг

4.1. Перечень Узслуг, оказываемых Абоненту, определяется выбранным Абонентом Тарифным планом и сумётным иными условиями обслуживания, предусмотренными в нём вместе с действующими предложениями Оператора и (или) третьих лиц, а также определяется возможностями Абонентского оборудования и наличием технической возможности их оказания. Перечень Узслуг при Роуминге зависит также от возможностей оборудования принимающей стороны.

4.2. Ограничение предоставления Узслуг производится в соответствии с действующим законодательством. В случае наличия установленного Абонентом соединения Оператор может не применять меры по ограничению предоставления Узслуг, если иное не предусмотрено в Едином справочнике. Ограничение предоставления Узслуг также может не применяться Оператором при списании абонентской платы за Узслуг, совершённых Абонентом действий, установленных Оператором, по заказу дополнительных Узслуг, а также в иных случаях.

4.3. Объём Узслуг, оказанных Абоненту Оператором, определяется на основании показаний АСР Оператора либо оборудования связи других операторов связи, в частности, при оказании услуг сязі Абоненту в Роуминге.

4.4. Объём Узслуг, оказываемых Абоненту Узслуг (как Тарифный план и объёма использованных Абонентом Узслуг (в том числе при пользовании Роумингом) в АСР указывается остаток на Лицевом счёте. Величина остатка представляет собой общедоступную информацию об объёме Узслуг, который был использован Абонентом на момент формирования остатка) или был использован Абонентом после полного расходования на оплату Узслуг внесённых платежей (отрицательное значение остатка). Внесение платежей отражается как увеличение положительного значения остатка или уменьшение отрицательного значения остатка на Лицевом счёте.

Внимание платы за оказанные Узслуг отражается как уменьшение положительного значения остатка или увеличение отрицательного значения остатка на Лицевом счёте. Уменьшение положительного значения остатка или увеличение отрицательного значения остатка на Лицевом счёте производится исходя из тарифов на Узслуг в учётом НДС и иных налогов. Отрицательное значение остатка выражает размер задолженности Абонента. Сведения об остатке на Лицевом счёте Абонента указываются отдельной строкой в счёте.

4.5. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.6. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.7. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.8. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.9. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.10. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.11. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.12. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.13. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.14. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.15. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.16. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.17. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.18. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.19. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.20. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.21. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.22. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.23. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.24. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.25. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.26. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.27. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.28. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.29. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.30. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.31. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.32. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.33. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.34. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.35. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.36. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.37. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.38. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.39. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.40. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.41. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.42. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.43. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.44. Сведения об использовании Абонентом средств, полученных Абонентом у Оператора (в том числе с помощью голосовых, интернет- и (или) иных сервисов Оператора), и сведения об объёме Узслуг и об остатке на Лицевом счёте Абонента, являются общедоступными, за исключением сведений, содержащихся в Едином справочнике, размещённом на интернет-сайте Оператора, или иными способами.

4.45. Сведения об использовании Абонентом средств

■ Ёсць прапанова

■ Ліст у нумар

КАПІТАРЫФМЕТАКА — СУВАРЬ...

Дзесяць гадоў таму Тураў стаў горадам. Пабудаванні малочнага заводу, турбастычных комплекс, храм, Правал газ, адкрылі гасцінны кавярні. Вось толькі гарадская школа №1 аказалася пад пагрозай закрыцця. Зараз у школе навукаюцца 234 вучні. Шэфы — «Белгапрамбанк» — уклілі ў яе рамонт на 7 млрд рублёў. Усе за нас радаваліся. Але быццам і вучням — хоць плач!

Цяперашнія нашы праблемы менавіта з гарадскім статусам школы і звязаны. Міністрствам адукцыі летас было прынята рашэнне аб павелічэнні напаяўнальнасці першых, п'ярых і дзясятых класаў у гарадскіх школах. І раённы аддзел адукцыі, у сваю чаргу, вырашыў вучнямі СШ №1 даўкамплектаваць класы ў гарадской СШ №2. Такім чынам мы пазбавіліся 11 сваіх дзесяцікласнікаў — іх проста да-

бавілі да 7 вучняў СШ №2. Мы разумеам, што лобява рэфармы ў школе павінны праводзіцца на карысць вучняў. Але нашога механічна перакідаць дзяцей са школы ў школу? І хто ўзяў пад увагу хоць бы тую акалічнасць, што дзяцей адрываюць ад любімых настаўнікаў, ад дзядзю? І пры гэтым іх шлях да новага месца вучобы стаў цяпер у 3-4 разы даўжэйшым. Прычым дабрацца ў школу даводзіцца па вуліцы з вельмі інтэнсіўным рухам, што небяспечна для дзяцей.

Між іншым, у раёне ніводны клас не адпавядае цалкам вызначаным Міністрствам адукцыі нормам па напаяўнальнасці. Наша школа ў 2014/2015 навучальным годзе ўвогуле можа застацца без 1-га, 5-га, 11-га і адпаведна 11-га класаў, што аўтаматычна паягне звыльненне настаўнікаў. Абуранню бацькоў, вучняў і проста

жыхароў Турава няма межаў! Тым больш што выхал нашага горада мноства вёсак з сярэднямі школамі, дзе вучняў намогало менш, чым у нас, але іх «рэфарма» не закранае.

Датамажыце, калі ласка, данесці нашу праблему да людзей, ад чьіх рашэнняў залежыць лёс школы. Нам абавязкова трэба адстаць інтарэсы дзяцей! Калі сёння мы не захаваем усе класы (з рэзэрвам па адзінаццаты), то праз некалькі гадоў гэта прывядзе да ліквідацыі школы. І куды ў такім разе пойдучь дзеці, якіх зарадка ўзнікае ў дзіцячым садку? Столькі грошай і сіл укладзена ў развіццё Турава. Яго будучыня цесна звязана з нашымі дзецьмі.

Алена Андрэяўна ГОРБАНЬ, па просьбе бацькоў і вучняў СШ №1.

г. Тураў

■ Свой погляд

КАБ НАРАДЖАЛІСЯ ДЗЕЦІ, ТРЭБА СТВАРАЦЬ УМОВЫ ІХ БАЦЬКАМ

Людзей Беларусі, калі меркаваць па артыкулах у «Звяздзе», якую я выпісаваў з 1990 года, хвалюе пытанне дамаграфічнай бяспекі. У краіне шмат робіцца для таго, каб павялічыць нараджальнасць. Але ж, на мой погляд, далёка не ўсё. Рукі не даходзяць да самага галоўнага: у кожным горадзе, вялікім і малым, трэба будаваць дамы для маладажанай. І на добры тольк ужо ў ЗАГСзе ўручаць ключы. У Чэхаславакіі пры сацыялізме такое было. Ох, і зайдорасцілі ж мы тамтэйшай моладзі! Думалі, што некалі ў нас...

Пакуль — не стала. Маладыя сем'і не могуць купіць сабе асобнае жылло, пачынаюць (яшчэ ў лепшым выпадку!) жыць у кватэрах бацькоў. А там... Зяці не ўжываюцца з дзеццямі, нявесткі са свекрыцамі. Узрастае верагоднасць канфліктаў і нават разводаў...

Некаму з маладых часам шчасціцца на «маласямейку». Але ж жыць там даводзіцца доўга. Я добра ведаю сям'ю, у якой дзеці спяць на двух'ярусным ложку, а адзін з бацькоў сцэле сабе ў кухні на раскладзшым...

Ёсць яшчэ адзін варыянт: можа здымаць пакоі ці кватэры ў тых, каму яны не падобны. Але гэта, па-першае, патрабуе вельмі вялікіх грошай, а па-другое, проста крыўдна аддаваць іх прыватніку. А калі б трохі меншыя сумы?... І не дзядзючка, а сваёй жа дзяржаве. — Глядзіш, дзяцей нараджалася б больш!

Дзіна ДУБАДЗЕЛАВА,

в. Леніна, Добрушскі р-н.

■ Па слядах публікацыі

ВУЛІЦЫ БЫЦЬ. ЦІ НЕ БЫЦЬ?

У нумары «Звязды» за 16 студзеня г.г. быў надрукаваны матэрыял «Вуліца-прывід». Гаворка ў ім ішла пра засмучальны стан вуліцы Марата Казея.

Фактычна ад яе засталіся толькі сцены напauразабраных дамоў ды бетонныя ліхтары. Былая праезная частка паўвалана зарастае пустаземлем. Побач ваююцца высачэзныя сямёналікі баршчуніку таўшчынёй і дзіцячю руку... І гэта напярэдні 70-гадовага юбілею вызвалення Беларусі? Прычым не дзесяці ў чарнобыльскай зоне, а ў межах горада Мінска...

Вуліца Марата Казея аднесена да вытворчай зоны. У перспектыве яна падлягае забудове аб'ектамі камунальнага прызначэння, — пабудаванні **начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай працы, культуры і па справах моладзі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта Сяргей ХІЛЬМАН.** — Цяпер гэтая тэрыторыя прызнана непрыдатнай для прахывання, бо акурат па ёй праходзіць санітарна-ахоўная зона змешчаных побач буйных прамысловых аб'ектаў.

Горадабудаўнічы праект дэталавага планавання тэрыторыі, у якой ўваходзіць, сярэд іншага, і вуліца Марата Казея, быў распрацаваны ў адпаведнасці з рашэннем Мінгарвыканкама ад 27 студзеня 2011 года. Ужо зроблены горадабудаўнічы пашпарт для размяшчэння аб'екта камунальна-гандлёвага прызначэння, які размясціцца па вуліцы Марата Казея.

Што ж, на шчасце, сталічны тапонім у гонар піянера-героя Савецкага Саюза да знікнення не прыгавораны. Аднак зараз ён сапраўды знаходзіцца ў «падвешаным стане» — ён як быццам бы ёсць, але факта пра яго нагадваюць толькі некаторыя карты Мінска.

ОАО «Дзержинский мотороремонтный завод»

Адрес: Мінская область, г. Дзержынск, ул. Фоміных, 6
 Основное вид деятельности: ремонт с/х техники
 Единый код измерения: млн руб.
 ФИО руководителя: Морозов В.И.
 ФИО гл.бухгалтера: Воронова Т.Ф.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС				
АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2013 года	На 31 декабря 2012 года	
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				
Основные средства	110	61	263	
ИТОГО по разделу I	190	61	263	
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				
Запасы	210	27	66	
В том числе:				
материалы	211	7	12	
товары отгруженные	215	20	54	
Расходы будущих периодов	230	6	27	
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	156	112	
Денежные средства и их эквиваленты	270	4	97	
ИТОГО по разделу II	290	193	302	
БАЛАНС	300	254	565	
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
Уставный капитал	410	104	104	
Добавочный капитал	450	2 645	2 861	
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	(2 510)	(2 411)	
ИТОГО по разделу III	490	239	554	
ИТОГО по разделу IV. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	15	11	
В том числе:				
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	4	2	
по социальному страхованию и обеспечению	634	4	2	
кредиторам по обязательствам (кредиторам, участникам)	637	7	7	
ИТОГО по разделу V	690	15	11	
БАЛАНС	700	254	565	

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2013 года	За январь-декабрь 2012 года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	73	127
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(58)	(99)
Валовая прибыль (010 – 020)	030	15	28
Управленческие расходы	040	(169)	(193)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040)	060	(154)	(165)
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(85)	-
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (с 060 + 070 – 080)	090	(239)	(165)
Доходы по инвестиционной деятельности	100	146	357
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	21	138
проценты к получению	103	15	29
расходы по инвестиционной деятельности	104	110	190
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	(183)	(127)
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	(43)	(246)
Доходы по финансовой деятельности	120	-	38
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	38
Расходы по финансовой деятельности	130	-	(1)
В том числе:			
прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности (100 – 110 + 120 – 130)	140	(80)	21
Налог на прибыль	150	(319)	(144)
Чистая прибыль (убыток) (с 150 – 160 + 170 + 180 – 190 – 200)	210	(319)	(144)
Результат от переоценки финансовых инструментов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	5	-
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	216	(2 267)
Совокупная прибыль (убыток) (с 210 + 220 + 230)	240	(98)	(2 411)

Информация об ОАО «ДМРЗ»

Показатели	Ед. изм.	На конец года	На начало года
4. Доля государства в уставном фонде эмитента	%	0	0
5-6. Количество акционеров, всего	лиц	62	62
в т.ч. юридических лиц	лиц	1	1
физических лиц	лиц	61	61
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном году	млн руб	-	-
Фактически выплачено дивидендов в данном отчетном году	млн руб	-	-
Обеспеченность акции имуществом общества	тыс. руб	3,4	7,9
9. Основные виды продукции и виды деятельности; ремонт с/х техники (двигателей)			
12. Дата проведения общего собрания акционеров		21 марта 2014 г.	

УНП 60005728

белагпропромбанк

традиции будущего

ДОГОВОР СРОЧНОГО БАНКОВСКОГО ВКЛАДА (ДЕПОЗИТА) «Старт!» №

г. «» 20 г.

Открытое акционерное общество «Белагпропромбанк» (ОАО «Белагпропромбанк»), именуемое в дальнейшем «Вкладополучатель», в лице _____, действующего на основании _____, с одной стороны, и _____, именуемый(я) в дальнейшем «Вкладчик», с другой стороны, далее совместно именуемые «Стороны», заключили настоящий договор о нижеследующем:

1. Вкладчик вносит наличными или перечисляет безналичным путем денежные средства в валюту вклада (депозита) на вкладной (депозитный) счет №314.

2. Вид договора банковского вклада (депозита): срочный.

3. Сумма вклада (депозита) на дату внесения (перечисления) вклада (депозита):

Сумма вклада (депозита) цифрами	Сумма вклада (депозита) прописью	Валюта вклада (депозита)

4. Срок хранения денежных средств на вкладном (депозитном) счете составляет 95 (Девяносто пять) календарных дней с _____ по _____.

5. Вклад (депозит) и причитающиеся по нему проценты выплачиваются в валюту вклада (депозита).

6. Процентная ставка по вкладу (депозиту) составляет _____ процентов годовых. Процентная ставка по настоящему договору является фиксированной.

7. В случае истребования Вкладчиком суммы вклада (депозита) до наступления даты его возврата (досрочное расторжение договора), либо истребования части вклада (депозита) (в том числе причисленных процентов) Вкладополучатель обязан выплатить истребуемую сумму наличными денежными средствами или безналичным перечислением на счет, указанный Вкладчиком в платёжном поручении, в течение 5 (Пяти) календарных дней со дня предъявления требования Вкладчика в письменной форме.

8. Если Вкладчик не потребует возврата вклада (депозита) в срок, предусмотренный настоящим договором, сумма вклада (депозита) с учетом причисленных к нему процентов перечисляется Вкладополучателем плательным ордером, если иное не предусмотрено законодательством Республики Беларусь, на счет по учету срочного банковского вклада (депозита) «Системы сбережений Линия роста 2.0» сроком хранения 371 календарный день. Со дня указанного перечисления хранения суммы вклада (депозита) осуществляется на условиях, определенных Спецификацией услуги по привлечению денежных средств во вклад (депозит) «Система сбережений Линия роста 2.0», утвержденной решением Финансового комитета от 17.06.2013 года, протокол № 51, и опубликованная в газете «Звязда» от 13.07.2013 № 139, а также на официальном сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.belarpb.by) и на информационных стендах Вкладополучателя.

9. Вкладополучатель имеет право в одностороннем порядке прекратить (приостановить) прием дополнительных взносов во вклад (депозит).

10. За несвоевременный возврат (по вине Вкладополучателя) денежных средств с вклада (депозитного) счета Вкладчика или несвоевременного возврата (по вине Вкладчика) наличного дохода Вкладополучатель обязан уплатить Вкладчику пени в размере 0,1 (Ноль целых одной десятой) процента от несвоевременного возврата (выпущенной суммы) за каждый календарный день просрочки.

11. Иные условия по настоящему договору, являющиеся обязательными для исполнения Сторонами, определяются Условиями договора срочного банковского вклада (депозита) ОАО «Белагпропромбанк» «Старт!», которые являются неотъемлемой частью настоящего договора и официально опубликованы в газете «Звязда» от № _____ на официальном сайте ОАО «Белагпропромбанк» в сети Интернет (www.belarpb.by) и размещены на информационных стендах Вкладополучателя.

12. В случае неисполнения Вкладополучателем обязательств по настоящему договору возврат денежных средств Вкладчику осуществляется путем выплаты истребуемой суммы наличными денежными средствами или безналичным перечислением на счет, указанный Вкладчиком в платёжном поручении, в течение 5 (Пяти) календарных дней со дня предъявления требования Вкладчика в письменной форме. В случае неисполнения Вкладополучателем обязательств по возврату вклада (депозита) по обстоятельствам, предусмотренным законодательством, устанавливающим гарантированное возмещение банковских вкладов (депозитов) физических лиц, возврат вклада (депозита) производится в установленном этим законодательством порядке.

13. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего договора, решаются путем проведения переговоров Сторон. При недостижении согласия Стороны по настоящему договору направляются судам в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

14. Настоящий договор составлен в двух экземплярах, имеющих одинаковую юридическую силу, по одному для каждой из Сторон.

15. Сохранность и возврат вклада (депозита) физических лиц гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

16. Вкладчик подтверждает, что он ознакомлен и согласен с Условиями договора срочного банковского вклада (депозита) ОАО «Белагпропромбанк» «Старт!».

Вкладополучатель: _____, Документ, удостоверяющий личность: _____, Номер: _____, Выдан: _____, Дата выдачи: _____, Адрес: _____, Телефон: _____, БИК: _____, Подпись: _____, фамилия, инициалы

ДОГОВОР СРОЧНОГО БАНКОВСКОГО ВКЛАДА (ДЕПОЗИТА) «Старт!» №

г. «» 20 г.

Открытое акционерное общество «Белагпропромбанк» (ОАО «Белагпропромбанк»), именуемое в дальнейшем «Вкладополучатель», в лице _____, действующего на основании _____, с одной стороны, и _____, именуемый(я) в дальнейшем «Вноситель», с другой стороны, далее совместно именуемые «Стороны», заключили настоящий договор о нижеследующем:

1. Вноситель вносит наличными или перечисляет безналичным путем денежные средства в валюту вклада (депозита) на вкладной (депозитный) счет № 3414.

2. Вид договора банковского вклада (депозита): срочный.

3. Сумма вклада (депозита) на дату внесения (перечисления) вклада (депозита):

Сумма вклада (депозита) цифрами	Сумма вклада (депозита) прописью	Валюта вклада (депозита)

4. Срок хранения денежных средств на вкладном (депозитном) счете составляет 95 (Девяносто пять) календарных дней с _____ по _____.

5. Вклад (депозит) и причитающиеся по нему проценты выплачиваются в валюту вклада (депозита).

6. Процентная ставка по вкладу (депозиту) составляет _____ процентов годовых. Процентная ставка по настоящему договору является фиксированной.

7. В случае истребования Вкладчиком суммы вклада (депозита) до наступления даты его возврата (досрочное расторжение договора), либо истребования части вклада (депозита) (в том числе причисленных процентов) Вкладополучатель обязан выплатить истребуемую сумму наличными денежными средствами или безналичным перечислением на счет, указанный Вкладчиком в платёжном поручении, в течение 5 (Пяти) календарных дней со дня предъявления требования Вкладчика в письменной форме.

8. Если Вкладчик не потребует возврата вклада (депозита) в срок, предусмотренный настоящим договором, сумма вклада (депозита) с учетом причисленных к нему процентов перечисляется Вкладополучателем плательным ордером, если иное не предусмотрено законодательством Республики Беларусь, на счет по учету срочного банковского вклада (депозита) «Системы сбережений Линия роста 2.0» сроком хранения 371 календарный день. Со дня указанного перечисления хранения суммы вклада (депозита) осуществляется на условиях, определенных Спецификацией услуги по привлечению денежных средств во вклад (депозит) «Система сбережений Линия роста 2.0», утвержденной решением Финансового комитета от 17.06.2013 года, протокол № 51, и опубликованная в газете «Звязда» от 13.07.2013 № 139, а также на официальном сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.belarpb.by) и на информационных стендах Вкладополучателя.

9. Вкладополучатель имеет право в одностороннем порядке прекратить (приостановить) прием дополнительных взносов во вклад (депозит).

10. За несвоевременный возврат (по вине Вкладополучателя) денежных средств с вклада (депозитного) счета Вкладчика или несвоевременного возврата (выпущенной суммы) за каждый календарный день просрочки.

11. Иные условия по настоящему договору, являющиеся обязательными для исполнения Сторонами, определяются Условиями договора срочного банковского вклада (депозита) ОАО «Белагпропромбанк» «Старт!», которые являются неотъемлемой частью настоящего договора и официально опубликованы в газете «Звязда» от № _____ на официальном сайте ОАО «Белагпропромбанк» в сети Интернет (www.belarpb.by) и размещены на информационных стендах Вкладополучателя.

12. В случае неисполнения Вкладополучателем обязательств по настоящему договору возврат денежных средств Вкладчику осуществляется путем выплаты истребуемой суммы наличными денежными средствами или безналичным перечислением на счет, указанный Вкладчиком в платёжном поручении, в течение 5 (Пяти) календарных дней со дня предъявления требования Вкладчика в письменной форме. В случае неисполнения Вкладополучателем обязательств по возврату вклада (депозита) по обстоятельствам, предусмотренным законодательством, устанавливающим гарантированное возмещение банковских вкладов (депозитов) физических лиц, возврат вклада (депозита) производится в установленном этим законодательством порядке.

13. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего договора, решаются путем проведения переговоров Сторон. При недостижении согласия Стороны по настоящему договору направляются судам в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

14. Настоящий договор составлен в трех экземплярах, имеющих одинаковую юридическую силу, по одному для каждой из Сторон. Третий экземпляр договора хранится у Вкладополучателя и по требованию Другого лица выдается ему. При этом Другое лицо удерживает на экземпляре договора Вкладополучатель надпись «1 экземпляр договора получил», с указанием своей фамилии, инициалов и заверяет своей подписью.

15. Сохранность и возврат вкладов (депозитов) физических лиц гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

16. Вкладчик подтверждает, что он ознакомлен и согласен с Условиями договора срочного банковского вклада (депозита) ОАО «Белагпропромбанк» «Старт!».

Вкладчик: _____, Документ, удостоверяющий личность: _____, Номер: _____, Выдан: _____, Дата выдачи: _____, Адрес: _____, Телефон: _____, БИК: _____, Подпись: _____, фамилия, инициалы

вестки к дому. «Толкы ёй з яе старонкі ні пасылкі, ні пісьма».

Праўда, у 1944-м яна сама апынулася на радзіме. Адна з доктараў, Марыя, вельмі доўга і цяжка хварэла, на дачэванне яе накіравалі ў Сочы. А ў суправаджэнне прызначылі фельчарку. Узвёз яны даехаць да Масквы, потым — да Гомеля. Вобласць была ўжо вызваленая, таму хворая настала, каб фельчарка правядала сваіх.

Порт Мурманск, як распавядае Праскоўя Ануфрыёўна, немцы бамбілі штодня. Яркі чырвоны крыж на даху нікога не спыняў: іх шпіталь за гады вайны чатыры разы мяняў месца дыслакацыі. Ад нямецкай авіяцыі Мурманск ахоўваў полк самалётна-знішчальнікаў. Лётчыкаў гінула шмат, часам нават праз тое, што не хапала гаручага, каб даягнаць да аэрадрома.

А бамбёжкі, як узгадвае ветэранка, былі страшэнныя — кіпела мора, гарэла зямля, гудзела неба. Падчас аднаго з такіх бабў маладую фельчарку цяжка кантузіла. Міма яе прабягаў незнаёмы афіцэр і ледзь жывуў, на руках, данёс да нейкага ўкрыцця. Агдуль, скасаў, трэба прарывацца пасобку: так, маўляў, будуць шанцы выжыць... Ён пабег першым. І фельчарка бачыла, як амаль адразу ля яе ўзарвалася бомба...

Калі б хлопцы не спыніўся ля яе, калі б не панёс, калі б потым пабег не ў той бок, калі б на хвілінку раней ці на хвілінку позней...

АЗАРЫЧЫ... ТАКОЕ НЕ ЗАБУДЗЕШ

ЗА КАЛЮЧЫМ ДРОТАМ АПЫНУЛАСЯ БОЛЬШ ЧЫМ 50 ТЫСЯЧ ЧАЛАВЕК. АМАЛЬ ПАЛОВА З ІХ ЗАСТАЛАСЯ ТАМ НАЗАЎСЁДЫ...

Штогод напрыканцы сакавіка за некалькі кіламетраў ад пасёлка Азарычы, што на Гомельшчыне, з усёй рэгіянальнай краіны збіраюцца людзі. Сёлета іх прыхаля асабліва шмат: 70 гадоў таму вязні лагера смерці былі вызвалены 65-й арміяй генерал-лейтэнанта Паўла Батава. Абясцелены і паўжывых дзяці, жанчын і старых чырвонаармейцаў выносілі літаральна на руках...

10 сакавіка 1944 года ў Калінкавіцкім раёне гітлераўцамі былі створаны тры канцлагеры. Усе — на балотах. Найбольш буйны размясціўся побач з Азарычамі, астатнія два — паблізу вёск Дзерць і Падаснінкі. За калючы дрот немцы зганялі тысячы людзей з гарадоў і вёсак Гомельшчыны, Смаленскай, Арлоўскай і Бранскай абласцей. Тут апынулася больш чым 50 тысяч чалавек: усе — мірныя жыхары.

Той дзень, калі фашысты зганялі насельніцтва ў канцлагер, Рыгор Тозік, якому тады было 14 гадоў, не забудзе ніколі. У роднай вёсцы Ніўнае разам з маці, сястрой і трыма братамі жылі ў хляве: у хатах уладармілі немцы. Аднойчы пад дуламі аўтаматаў сганялі ўсё адно месца і некуды павялі. Ішлі пешшу. Кіламетраў дваццаць, а можа і больш. Людзей білі папкам, каб хутчэй рухаліся. Старэйшаму брату ўдалося ўцячы.

— Астатнія браты памерлі ў Азарычах ад тыфу, — скрозь слёзы расказвае Рыгор Дарафеевіч. — Такія доля чакала і мяне: пасля таго, як я прысвалялі салдата, у стаянцы вымаўлялі. Маці пайшла да мясцовага доктара і загаласіла: «Выратуйце мне сына, апошні застаўся». Дапамагілі два ўколы.

На жаль, нават сёння пра Азарычы і пра тое, што там адбывалася ў сакавіку 1944 года, ведаюць далёка не ўсе. Усё больш на слыху такія канцлагеры як Асвенцім, Дахау, Бухенвальд... Хаця па выправаваннях, якія выпалі на долю вязняў, беларускі лагер смерці ім не ўступае.

Так, у Азарычах не было краматорыяў і газавых камер: усе былі асуджаны на халодную смерць. На працягу 10 дзён людзі знаходзіліся пад адкрытым небам — на балочку, акружаным калючым дротам. Ім ніхто не даваў нават баланды, ваду пілі з лужыны.

Паліна Марчанкава ў канцлагеры была не адна: з маці, дзвюма сястрычкамі і двума братамі. Першыя дні елі сухары і жменьку проса, якое паспелі захапіць у хаце.

— Аднойчы брат злавіў кавалак чарствага хлеба, які немцы кідалі сабакам, — успамінае жанчына. — Дык за гэта яго ледзь не застрэлілі. А якой радасцю было пасярод зганяў тысячы людзей з гарадоў і вёсак «зімавалі» пад снегам! Падзялілі журавіны (кожнаму па некалькі ягадак) — так і трымаліся. І холад нас не адольваў: ляжалі на мёртвых, каб цяплей было. А вёс ад тыфу збераччыся не ўдалося: загінулі браты і сястра. Дадома вяртацца ўтрацілі. Пасля вызвалення чырвонаармейцаў нас накармілі. Сястра выпадкова разліла міску супу. Так плакала, так плакала...

— Бывае, пакладуць булку хлеба і чакаюць, пакуль мы палезем забіраць, — расказвае былы вязень Міхаіл Папруга. — Дастане найбольш нецярплівы гэты хлеб, а потым — выбух: узрываецца капсула, якая заходзілася ўнутры.

Нават надвор'е было супраць людзей: маразы змянялі адлігаі, снегапады — дажджамі.

— Я ні есці, ні піць не хацела, было так холадна, што адчувала, як страўнік прыліпае да пазваночніка, — расказвае Станіслава Корзун. — Ніякіх валёнкаў, як зараз пішучы, у нас не было. Толькі буркі і галошы. Ды і тыя здымалі з памерлых. Каб сагрэцца, увесь час рухаліся. Драмалі, абняўшыся па 7-8 чалавек, каб цяплей было. Падмімося, сярэд нас — двое-трое мёртвых. Мяне Гасподзь бярог...

Станіслава Корзун нават з самім генерал-лейтэнантам Паўлам Батавым сустракалася. «Як выбралася з-за агароджы канцлагера, пад'ехала машына, адкуль выйшаў чалавек, — успамінае яна. — Пытаецца, адкуль я дзе та-та. Я і кажу, што на фронце. А ён мне: «Героём вернецца». А потым глядзіць на дзяўчынку, што ляжыць на зямлі і ледзь ужо дыхае, і з яго вачэй цякуць слёзы. Мяне гэта так уразіла, што афіцэр і плача. Ён яе падняў і панёс у машыну. Да мяне падыйшоў іншы салдат і кажа: «Ты шчасліва, дзяўчынка. З табай сам Батаў размаўляў».

Бацька Станіславы з ваіны не вярнуўся. Загінула і маці. Хата згарэла. Гадаваў сирату дзядуля. «Я шчасліва, — усё роўна прызнаецца жанчына. — Зусім маладой, інвалідам 2-й групы, выходзіла замуж. Ды яшчэ за самага прыгожага хлопца,

Былыя вязні лагера смерці каля брацкай магілы ў Азарычах.

сюджанне вошаў), але і шляхам распылення бактэрыялагічных сродкаў пры дапамозе самалёта.

Зрабіць з людзей зброю масавага паражэння і накіраваць яе супраць воінаў Чырвонай Арміі — такі план быў у Гітлера. Чым больш фашысцкая Германія цягнула паражэнні падчас Вялікай Айчыннай вайны, тым больш фюрар патрабаваў ад навукоўцаў паскорыць працу па стварэнні найбольш эфектыўнай зброі, у тым ліку бактэрыялагічнай. Азарычы і сталі арэнай для яе выправавання. Немцы планавалі, што іх войскі ў сярэдзіне сакавіка пачнуць ру-

Даця над памерлай маці.

— Бывае, пакладуць булку хлеба і чакаюць, пакуль мы палезем забіраць, — расказвае былы вязень Міхаіл Папруга. — Дастане найбольш нецярплівы гэты хлеб, а потым — выбух: узрываецца капсула, якая заходзілася ўнутры.

Нават надвор'е было супраць людзей: маразы змянялі адлігаі, снегапады — дажджамі.

— Я ні есці, ні піць не хацела, было так холадна, што адчувала, як страўнік прыліпае да пазваночніка, — расказвае Станіслава Корзун. — Ніякіх валёнкаў, як зараз пішучы, у нас не было. Толькі буркі і галошы. Ды і тыя здымалі з памерлых. Каб сагрэцца, увесь час рухаліся. Драмалі, абняўшыся па 7-8 чалавек, каб цяплей было. Падмімося, сярэд нас — двое-трое мёртвых. Мяне Гасподзь бярог...

Станіслава Корзун нават з самім генерал-лейтэнантам Паўлам Батавым сустракалася. «Як выбралася з-за агароджы канцлагера, пад'ехала машына, адкуль выйшаў чалавек, — успамінае яна. — Пытаецца, адкуль я дзе та-та. Я і кажу, што на фронце. А ён мне: «Героём вернецца». А потым глядзіць на дзяўчынку, што ляжыць на зямлі і ледзь ужо дыхае, і з яго вачэй цякуць слёзы. Мяне гэта так уразіла, што афіцэр і плача. Ён яе падняў і панёс у машыну. Да мяне падыйшоў іншы салдат і кажа: «Ты шчасліва, дзяўчынка. З табай сам Батаў размаўляў».

Бацька Станіславы з ваіны не вярнуўся. Загінула і маці. Хата згарэла. Гадаваў сирату дзядуля. «Я шчасліва, — усё роўна прызнаецца жанчына. — Зусім маладой, інвалідам 2-й групы, выходзіла замуж. Ды яшчэ за самага прыгожага хлопца,

Родныя сёстры Ганна МЯТЛУШКА і Ірына ЛЯВОНАВА ў Азарычах выжывалі як магілі.

з якім пражыла 60 гадоў! У мяне вельмі харошыя суседзі. Ніколі ні вядра вады сама не прынесла».

У Азарычы Станіславу Корзун цягну і сёння. Раней пасіла адна-два вясковыя, каб падвёз да таго месца. Пра гэта даведлася кіраўніцтва Старых Дарог, дзе сёння жыве былы вязень. Цяпер даюць машыну. І зараз прывезлі. А то як жа яна, на інваліднай калёсцы, сюды дабралася! «Цягну мяне ў Азарычы — туды, дзе паміралі, але не памерла», — прызналася дзіця ваіны.

Наступіць вольтаў па прымяненні бактэрыялагічнай зброі супраць вязняў лагера сапраўды былі трагічнымі, але сучасны «лістапад», які планавалі гітлераўцы, усё ж такі не адбыўся. Чырвоная армія працягнула наступленне. Праўда, ужо без некалькіх сотняў вайскоўцаў, якія вызвалілі Азарычы... На руках і на наспіках яны вынеслі амаль 34 тысячы чалавек, з іх — каля 16 тысяч дзяці ў ўзросце да 13 гадоў. Са вяска салдаты, якія ратавалі вязняў, яшчэ засталіся захаваць многім з іх жыцці, стварыўшы ў раёне больш за дваццаць палёвых шпітальных.

Марыя Ждановіч і сёння не можа забіць свайго выратавальніка. «Я не магла ісці, і мяне на руках выносіў з лагера салдат, — успамінае вязень. — Мне так цёплынка стала: ён мяне накрыў сваім плашчом. Як толькі выйшлі за агароджу, разарваўся снарад. Яго параніла, мяне толькі драгнула па намізе. І тут ён мяне выратаваў. Ведаю толькі яго прозвішча — Чаркасаў (пачула, як яго называлі санітары). Больш яго ніколі не бачыла».

...Сёння Азарычы маюць статус лагера смерці. Хаця падчас Міжнароднага трыбунала, які ў 1946 годзе адбыўся ў Нюрнбергу, ён быў прызнаны канцлагерам, які па сваёй жорсткасці адносіцца да катэгорыі «А». Хто і навошта вырашыў не лічыць Азарычы канцлагерам, дзе загінула амаль 25 тысяч чалавек, застаецца здагадацца. Толькі для вязняў, якія кожны год збіраюцца тут падчас мітыngu-рэквіему, Азарычы — уваабленне вялізнай магілы, з якой ім пашчасціла выбрацца.

Вераніка КАНЮТА, Фота аўтара, Анатоля КЛЕШЧУКА і з архіва. Калінкавіцкі раён.

Духоўнасць

БЫЦЬ АЎТАРАМІ ДАБРА

Пост — гэта не дыета

Праваслаўныя і каталікі перажываюць Вялікі пост, перыяд падрыхтоўкі да свята Пасхі. Пра традыцыі, хрысціянскія аба-віцы Віктар МІСЕВІЧ, святар парафіі Езуса Міласэрнага, што ў Віцебску, галоўны рэдактар газеты «Каталіцкі Веснік».

— Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі, архіепіскап Тадэвуш Кандрусевіч некалькі разоў Вялікі пост са знаходжаннем чалавека ў пустыні. Маўляў, кожны вернік можа знайсці час, каб застацца сам-насам з Богам, так бы мовіць, стварыць дух пустыні ў перагружаным рознымі справамі жыцці.

— Адчуванне пустыні, безумоўна, мусіць прысутнічаць у гэты час у духоўным жыцці чалавека. Вернік павінен трапіць у стан духоўнай адзіноты і паспрабаваць лепш пачуць Бога. Гэта неабходна зрабіць кожнаму, хто хоча дасягнуць духоўнага поспеху падчас посту.

— Цікава, а ў чым вы бачыце галоўную ідэю чакання свята?

— Сэнс у падрыхтоўцы. Пост рытуе чалавека да Вялікадня, самага значнага свята для хрысціянскага свету, калі мы разам адзначаем Уваскрэсенне Хрыста. І каб падрыхтаваць сябе да гэтай урачыстасці, неабходна звярнуць увагу на сваю душу. Я часта ў свецкіх сродках масавай інфармацыі заўважаю артыкулы з ухілам на матэрыяльную падрыхтоўку — фарбаванне яек, прыгожванне стала. Аднак, з пункту гледжання Касцёла, Царквы — гэта не самае істотнае. Галоўнае — духоўная праца, перамяненне чалавека. Накшталт таго, што адбылося з Ісусам на гары Фавор перад яго вучнямі Пятром, Якубам і Янам. Твар яго зазэў, а вяртасна заблішчала. Нешта падобнае павінна здарыцца і з намі. Каб мы сталі больш міласэрнымі, спазналі ідэю любові, перамянення, дапамогі бедным і самотным людзям.

— Дарэчы, многія і сёння пост называюць дыета.

— Я чуў падобнае. Але дыета — гэта штосьці іншае, чым пост. Дыета скіравана на паліцэскае фізічнага стану чалавека. Добра, калі пасля посту чалавек будзе псіхалагічна задаволены сваім фізічным станам. Але галоўная ідэя — адмаўленне ад мясных страў дзеля таго, каб цела не перашкаджала рыхтэацыі душы. Кодэкс кананічнага права вызначае падкрэслівае, што пост ад мясных страў патрэбен. І кожную пятніцу каталікі посяціць. Ухіл, зразумела, трэба рабіць на духоўны складнік, бо ў ім прысутнічае элемент вечнасці. Кожны разумее, што цела пасля смерці чалавека знаікае, а душа — несьмяротная.

Акрамя мяса, у каталікоў ніякіх абмежаванняў не існуе. Гэта раней, да Другога Ватыканскага сабору, традыцыі былі строга. Людзі падчас посту не ўжывалі малочныя прадукты, перад прыняццем камуніі пасціліся паўдня. Між іншым, я сустрэкаў людзей, якія посяціцца часцей — і ў сэрду, і ў суботу. Але, калі ты хочаш пасціцца сцісла (на хлеб і вадзе), трэба звярнуцца па параду да доктара і духоўніка.

— Ці сустракалі людзей, якія строгім постам даводзілі стан свайго здароўя да крайняга?

— Не. Затое добра памятаю, як спрабаваў сам пасціцца на хлеб і вадзе. Шчыра прызнаюся, у мяне не атрымалася. Я проста пачаў адчуваць, што стан здароўя не дазваляе мне рабіць падобнае далей.

— Часам людзі на перыяд посту адмаўляюцца таксама і ад сваіх звычак. Напрыклад, мая знаёмая падчас Адвэнту, чакання свята

Божага Нараджэння, адмовілася ад размоў у сацыяльных сетках.

— Гэта доволі папулярная практыка сярод моладзі. Калісьці і я сам рабіў падобнае. Усе добра ведаюць, колькі ў людзей «забірае» інтэрнэт. А гэты час можна прысвяціць добрым, карысным справам і пакінуць яго для бацькоў, сваякоў, на чытанне Святога Пісання. Нехта падчас посту не глядзіць тэлевізар. Часам гэта перарастае ў перабольшванне. Бо калі нехта ў сям'і посяціць такім чынам, аўтаматычна змушае да падобнага сваіх сваякоў. Гэта няправільна. Падобная практыка мусіць быць цалкам прыватнай. І калі чалавек ускладае на сябе ўзгаданыя абавязкі, ён не мае права перакладаць іх на іншых. Ці існуе забарона на інтымнае жыццё? Гэта выключна прыватная справа, і на афіцыйным узроўні Касцёл верніку да падобнага не заахочвае.

— Ведаю, што людзі не вельмі любяць браць шлюб менавіта ў пост.

— Паводле касцёльнага права, забароны на шлюб у Вялікі пост няма. Але існуе забарона на гучныя забавы. То бок, калі нехта ажаныўся ў пост, мусіць вяселле згуляць ціха. Натуральна, усе ведаюць, вяселле — святкаванне гучнае, а таму людзі пазбягаюць шлюбу ў Вялікі пост, каб адваставаць усё ўжо пасля.

— Даволі часта чалавек шмат увагі надае матэрыяльным сімвалам рэлігійных святаў: набыццю падарункаў, упрыгожванню кватэры. Здаецца, што вера ў такіх выпадках знаходзіцца дзесьці на перыферыі. Як знайсці той баланс, каб веры нічога не замінала?

— Знайсці яго вельмі проста. Я ўзгадваю той час, калі святаваў Вялікдзень дома. Пасха — свята таксама сямейнае, і абяццё без гасцей, святочнага стала, падарункаў немагчыма.

Трэба ведаць

Сёлета Вялікі пост у каталікоў распачаўся 5 сакавіка і завершыцца напярэдадні Вялікага чацвярга — 17 красавіка. Праваслаўныя пасцілі пачалі на два дні раней, але сёлета свята Пасхі ўсе адзначыць у адзін дзень — 20 красавіка. Праваслаўны і каталіцкі Вялікдзень апошні раз супадаў у 2011 годзе. Адметна, што пры супадзенні Пасху заўжды святкавалі ў красавіку.

чыма. У мяне захаваліся ад усяго гэтага радасны адчуванні. Але на першым месцы ў гэтай урачыстасці павінен быць Ісус. Бо калі ў гэтым свяце не бачыць Бога, застаецца толькі мішура. Сэнс свята — у Хрысце, а ён прасіць, каб чалавек прыйшоў у храм, паспаўдаўся. Можна, для гасцёў гэта і стане адкрыццём, але на споведзь у касцёлах напярэдадні Пасхі стаяць вялікія чэргі! Спавадаць прыходзіцца літаральна ўвесь дзень.

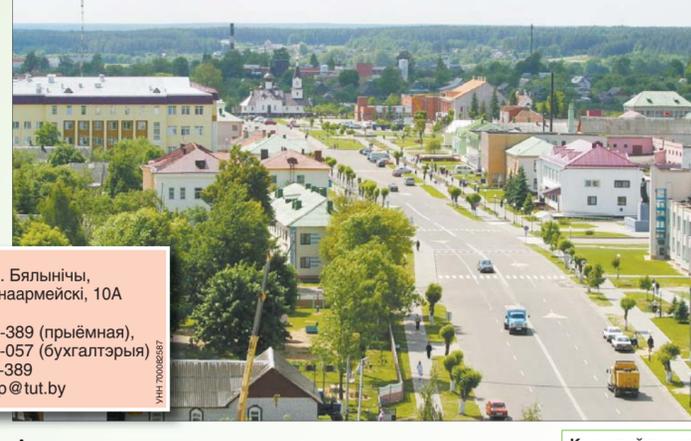
Таксама хачу дадаць наступнае. Мы хоць і казалі пра чалавечую адзіноту, сустрэчу сам-насам з Богам, раю чытачам, вернікам, каб яны выкарысталі пост і для другога чалавека. Каб азіраўшыся, выйшлі з нашых бетонных кватэр і працягнулі руку дапамогі суседу, мінаку на вуліцы. Хто ведае, можа, у кагосьці ў сям'і не усё так, як мае быць? І Вялікі пост — тая нагода, якая можа нам дапамагчы стаць больш добрымі ў адносінах адно да аднаго. На жаль, адмоўныя прыклады ўнікаюць пастаянна, а так хочацца, каб дабро было паўсюдным, а людзі станавіліся аўтарамі гэтага дабра.

Тарас ШЧЫРЫ

Бялыніцкае УКП «Жылкамгас»:

ЛЮДЗІ ПАВІННЫ ЖЫЦЬ КАМФОРТНА!

Гарадскі пасёлак Бялынічы Магілёўскай вобласці немагчыма ўявіць без стабільнай кругласутачнай працы гэтай шматфункцыянальнай службы. Працаўнікі Бялыніцкага УКП «Жылкамгас» нястомна клопацца, каб у жыллі заўсёды былі вада, цяпло і святло, каб радалі вока паркі і скверы, вуліцы і дарогі, двары і пад'езды.

Адказваем за:

- ✓ жыллёва-камунальныя паслугі
- ✓ забеспячэнне захаванасці жыллага фонду
- ✓ паслугі гасцініцы і лазні
- ✓ рытуальныя паслугі, вываз і аб'ясходжанне ЦКА
- ✓ выпрацоўку электраэнергіі
- ✓ будаўніцтва, рэканструкцыю
- ✓ ажыццяўленне работ па азелененні вуліц, іх добраўпарадкаванне, капітальны рамонт з пракладкай цвёрдага пакрыцця вуліц, тратуараў, дваровых тэрыторый.

У мэтах зніжэння матэрыяльных, фінансавых рэсурсаў усе работы выконваем уласнымі сіламі без прыцягнення іншых арганізацый.

Дырэктар Бялыніцкага УКП «Жылкамгас» Віктар Міхайлавіч ІВУЛЕУ.

Паважаныя калегі, дарогія ветэраны!
Прыміце самую цёплую і шчырую вітанію з нашым прафесійным святкам! Моцнага здароўя вам і вашым сям'ям, стабільнасці, узруненасці, поспеху ў вашай выкараднай працы, энтузіязму і выканання ўсіх намечаных планаў!

Калектыву прадпрыемства, аб'яднаны агульнымі мэтамі, высокай ступенню адказнасці за сваю працу і арганізацыю ў цэлым, здольны выканаць любыя пастаўленыя перад ім задачы.

НАСЕЛЬНІЦТВА АКАЗВАЕМ ПЛАТНЫЯ ПАСЛУГІ:

- рамонт жылля,
- рамонт,
- устаноўка агароджаў;
- вытворчасць старляных вырабаў
- распіўка лесу,
- вытворчасць жалезабетонных вырабаў,
- спілоўванне дрэў,
- сантэхнічныя работы,
- увод водаправода ў дом,
- наладжанне ацяплення,
- прадастаўленне транспарту,
- выроб праектнай дакументацыі і інш.

НА МЯЖЫ БЯРОЗАНЬКА СТАЯЛА...

Прыкладна так можна кротка перадаць сутнасць чарговай скаргі, якая паступіла да нас па «гарачай лініі».

Стаяла тое дрэва на мяжы двух участкаў гадоў 50. Пакуль не стала перашкаджаць суседзям...

Прынамсі, менавіта так выглядаў сітуацыю Віктар Аляксеевіч Чуйко з вёскі Серагі Случкага раёна. Сам ён тут не пранісаў, але жыве цяпер у бацькоўскай хаце: даглядае брата — інваліда з дзяцінства. Заўважым змацыйнальна распавёў, што суседзі раптам пачалі патрабаваць спілаваць тую бярозу, якая знаходзіцца на іх з братам участку. Маўляў, лісце з дрэва падае на суседскі гараж і ці не штогод тым даводзіцца нанова крыць дах. «Ды не мяняюць яны яго так часта», — даводзіў нам з крыўдай Віктар Аляксеевіч, абячаючы, калі што, скардзіцца далей у больш высокія інстанцыі. Прычыну магчымага канфлікту ён агучыць не мог.

Як потым высветлілася, мужчыны таксама мелі свае прэтэнзіі да суседзяў (дарэчы, аднафамільцаў). Ужо ім замінала яблыня, якая знадта блізка «выцягнула» свае галіны да іх хаты. Але пра тое нам скажаў не Віктар Аляксеевіч, а старшыня Серажскага сельскага выканкама Міхаіл Сакалоўскі. Той ужо быў у курсе гэтага канфлікту паміж суседзямі і раней абяцаў, узяўшы з сабой землекарэктарніка і участкавога міліцыянера, разабрацца ў сітуацыі крыху пазней. Але, пачуўшы пра скаргу ў газету, падавіўся заняцца ёй тэрмінова: прыхапіў землекарэктарніка і накіраваўся да зайўніка, паабяцаўшы аператыўна потым даць адказ рэдакцыі.

Першым, аднак, зноў патэлефанаваў у рэдакцыю Віктар Чуйко. Бадзёрым голасам паведаміў, што ніякага канфлікту ўжо няма, усё вырашылася. Потым трыбунку ўзяў Міхаіл Аляксандравіч і пацвердзіў: так, кампраміс дасягнуты. Вышэйзгаданаю бярозу спілююць, а на яблыні, якая «ўперлася» ў хату братаў, падрэжучы галіны.

...Матывы канфлікту, калі ён сапраўды быў, па шчырасці, для нас застаўся незразумелым. Ад суразмоўку мы нічога дакладнага дабіцця не змоглі. Відэа, бакі па-выскаму мудра вырашылі, як той казаў, не выносіць смецце з дому. Толькі чаму б тое было не зрабіць раней — па-суседску і па-чалавечы, без прыцягнення рэдакцыі?..

Сяргей РАСОЛЬКА.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года					
АКТИВЫ	Код строки	на 1 января 2014 года		на 31 декабря 2013 года	
		2	3	2	3
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Основные средства	110	7 841 368	7 239 846		
Нематериальные активы	120	6 191	6 993		
Доходные вложения в материальные активы	130	4 554 197			
В том числе: инвестиционная недвижимость	131	4 554 197			
предметы финансовой аренды (лизинга)	132				
прочие	133				
Вложения в долгосрочные активы	140				
Долгосрочные финансовые вложения	150	20 431	20 431		
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	59 762	53 134		
Отложенные налоговые активы	170				
Прочие долгосрочные активы	180				
ИТОГО по разделу I	190	12 481 949	7 320 404		
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Запасы	210	251 336	162 592		
в том числе: материальные запасы	211	251 336	162 592		
производство	212				
прочие запасы	213				
Долгосрочные активы, подлежащие реализации	215				
Расходы будущих периодов	220	19 644	50 163		
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	230				
Доля перестраховщика в страховых резервах	240	139 869	12 815		
в том числе: резерв незаработанной премии	241	131 830	10 409		
резерв убытков	242	8 039	2 406		
другие технические резервы	243				
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	5 878 647	309 350		
Краткосрочные финансовые вложения	260				
Денежные средства и их эквиваленты	270	21 254 990	10 140 157		
Прочие краткосрочные активы	280				
ИТОГО по разделу II	290	27 544 486	10 675 077		
БАЛАНС	300	40 026 435	17 995 481		

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Наименование показателя	Код строки	за январь-декабрь 2013 года		Наименование показателя	Код строки	за январь-декабрь 2012 года	
		2	3			2	3
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ							
Страховые взносы (страховые премии), брутто	010			в том числе: комиссионное вознаграждение и тантумы по рискам, принятым в перестрахование	151	341 444	68 955
Страховые выплаты	020	2 174 916	1 116 106	комиссионное вознаграждение и тантумы по рискам, принятым в перестрахование	155	22 159	29 325
Изменение резервов по видам страхования, относящихся к страхованию жизни (н. или -)	030	(671)	(578)	Доходы и расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160		
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040			Расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни (строки 100 + 110 + 120 - 130 - 140 - 150 + 155 - 160 - 165)	165		
Доходы и расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055			Доходы по инвестиционной деятельности	170	228 305	(696 334)
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 010 + 020 + 030 - 040 - 050 + 055 - 056)	060	(2 175 587)	(1 116 684)	в том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181	380	
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ							
Страховые взносы (страховые премии), брутто - всего	070	16 378 735	6 947 207	доходы от участия в уставном капитале других организаций	182	978	51
в том числе: по прямому страхованию и перестрахованию по рискам, принятым в перестрахование	071	13 039 172	6 331 876	проценты к получению	183	581 092	635 192
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	072	3 339 563	615 329	по инвестиционной деятельности	184	26 630	
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070 - 073)	074	16 106 437	6 761 294	Расходы по инвестиционной деятельности	190	2 098	238
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (строки 080 - 082)	080	(4 766 676)	(1 099 776)	в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191	311	238
Изменение доли перестраховщика в резерве незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (строки 080 + 082)	081	121 421	(6 753)	прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	1 787	
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (строки 080 + 081)	082	(4 645 255)	(1 106 529)	Доходы по финансовой деятельности	200	4 753 263	5 510 835
Заработанные премии, нетто (строки 074 и 082)	085	11 461 182	5 654 766	в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	201	4 753 263	5 510 835
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090	5 175 981	3 173 399	прочие доходы по финансовой деятельности	202		
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090 - 091)	091	4 930	30 030	Доходы по финансовой деятельности	210	2 309 919	4 083 264
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095	(463 332)	(378 568)	в том числе: проценты к уплате	211	212	
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с учетом перестрахования, нетто (строки 095 - 097)	097	(457 699)	(377 968)	курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	212	2 309 919	4 083 264
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085 - 092 + 097)	100	5 832 432	2 133 430	Иные расходы	225	1 309 383	765 461
Изменение других резервов	110			Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	230	3 841 551	2 015 569
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	9 504	6 332	Прибыль (убыток) отчетного периода (строки + 090 + 170 + 220 - 230)	240	1 894 269	1 202 551
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	140			Налог на прибыль	250	323 643	322 730
Расходы на ведение дела, всего	150	5 616 782	2 852 763	Изменение отложенных налоговых обязательств	260		

Руководитель: А.Н. Чайчик
 Аудитор, индивидуальный предприниматель Волчкова Алина Константиновна; УНП 100961335, свидетельство № 0067877 от 4.03.2002 г. выдана администрацией Заводского района г. Минска, квалификационный аттестат аудитор А № 0000894 от 30.07.2003 года выданный Министерством финансов РБ, полагают, что проведенный аудит дает достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, основания для выражения аудиторского мнения о достоверности во всех существенных отношениях бухгалтерской (финансовой) отчетности ОАСО «БАГАЧ», сформированной в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражения финансового положения ОАСО «БАГАЧ» на 01 января 2014 г. и результатов его финансово-хозяйственной деятельности за 2013 г., при этом совершенные ОАСО «БАГАЧ» финансовые (хозяйственные) операции соответствуют законодательству.

ГАРНИСТ НА РАТУШЫ

Симваличная постаць з'явіцца на балконе прадаўца будынка мясцовага самакіравання масоў Магдэбургскага права ў Магілёве.

Ідэя належыць Геннадзю Галячыку, майстру гадзінніка,

размешчаная на будынку музея гісторыі Магілёва. Ён стварыў механізм, дзякуючы якому гарніст будзе выязджаць у пэўны час пад гук фанфар. Плануецца, што гэты гістарычны пераможца ўпрыгожыць будынак напярэд-

ні святкавання Дня Незалежнасці. А вось самога гарніста збіраецца стварыць з металу вядомы магілёўскі скульптар Андрэй Варабей. На стварэнне незвычайнай канструкцыі плануецца расхадваць каля 100 мільёнаў рублёў.

Налі ЗІГУЛА.

Фота: Алена ПІСЦЕВАТА

8 СУБОТНІМ ВЕЧАРАМ

Яны перакананы ў асабістым непагрэзнасці і не церпяць пярчанню.

Якая б мэта ні была пастаўлена, яны абавязкова яе дасягнуць. Народжаны ў гэты дзень з пагардай ставяцца да любой формы прытворства, няшчырасці і нядобрасумленнасці. Людзі гэтага дня маюць рэпутацыю ў найвышэйшай ступені надзейных асоб. Яны адчуваюць задавальненне ад кар'еры, калі здольны крытычна ацэньваць вынікі сваёй працы. І яшчэ: ім неабходна чуіна ўлоўваць імкненні да дасяганняў і тыраніі, якія наспяваюць у душы. Шлях да поспеху — развіццё ў блэды дыпламатычнасці і пераадоленне тамтэйшых, спагадлівасць да тых, хто не вылучаецца такой мэтанакіраванасцю, як яны.

Пытанні жыцця і смерці, маладосці і старасці, асноўныя чалавечыя эмоцыі — вось што выклікае ў іх вясёлы цікакасць. Яны не прымуць невыпрабаванай ідэі або канцэпцыі, ды і самі не будуць апярываць недакладнымі звесткамі і фактамі, якія робяць высновы толькі на базе асабістых назіранняў. Народжаны ў гэты дзень — асобы велікі разнастайныя, кола іх інтарсаў не абмяжоўваецца якой-небудзь адной з названых сфер. Як правіла, яны адчуваюць асабліва прыхільнасць і сапраўдную любоў да дзяцей, хоць у аснове ляжыць навуковы падыход, а зусім не пошук душэўнага камфорту. Вось чаму яны з такім захапленнем вывучаюць наваколных і пры гэтым застаюцца эгаістамі ў асабістым жыцці.

НАРОДЖАНЫЯ 22 сакавіка

НАРОДЖАНЫЯ 23 сакавіка

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Паспрабуйце быць больш уважлівым і не дапусьце памылкаў, інакш калегі абвінавацяць вас ва ўсім смяротных грахах. Думкі стануць выразнымі і мажлівымі, што паспрыяе зарадкаванню ідэй, якія неабходна падзяліць на рэальныя і ілюзорныя. У чацвер будзе удалым любяць паездкі. Спартбачка надзейнасць і дзелавая хватка: яны дазваляць у любой сітуацыі паспяхова супрацьстаяць апанентам.

ЦЯЛЕЦ. Пачатак тыдня будзе надзвычай спрыяльным для бізнесу. Сачыце за сабой падчас гутаркі: нават адно неасцярожнае слова лёгка можа быць выкарыстана супраць вас. І не забывайце, што, калі прымаеце якія-небудзь рашэнні, надзейна чары старанна іх абдумвайце. Пры гэтым у пятніцу сур'ёзны рашэнняў лепш наагул не прымаць. Калі ў суботу ці ў нядзелю сабраць прапануючы вам адпавіцца на прыроду, то не адмаўляйцеся ад паездкі: яна можа аказацца вельмі прыемнай.

БЛІЗНАТЫ. Тое, у што вамі ўкладвалася так шмат сілы і ў што вы так верылі, на гэтым тыдні нарэшце прынясе адчувальны вынік. Увесь тыдзень будзе спрыяльна для расшчэплення дзеянняў, любяць распачынаць і новыя справы маюць шанцы ажыццявіцца. Наглядзячы на прафесійную занятасць, не варта пакідаць свой дом без увагі. Эрэфты, энергія вам хоць і нават на рамонт з абнаўленнем інтэр'еру, а вось часу можа і не хапіць. У сярэдзіне тыдня асерагажыце прымаць уезд у авантуры (вось рызыка страціць значна больш, чым набыць) — не выпускайце канкурэнтаў з поля зроку.

РАК. Падзеі могуць прайсці лавінай, змятаючы ўсё на сваім шляху. У сувязі з гэтым будзьце гатовы да аднаўлення і рамонтных работ або да добрааўпадкавання ландшаф-

ту, які змяніўся. Абавязкова прадумайце свой расклад і падрыхцеце да змен, якія абавязкова сур'ёзна. Вас будзе чакаць мноства навін, дзелавыя сустрэчы, напружаных сітуацыяў на працы.

ЛЕУ. Змены ў жыцці, якія даўно наспявалі, нарэшце павінны адбыцца. Верагодны спрыяльны збег акалічнасцяў для адкрыцця новай справы. Не ускладайце вялікіх надзей на дапамогу іншых, але, калі яе вам прапануюць, не адмаўляйцеся. Не губляйце каштоўны час. Калі ўжо вырашылі штосці зрабіць, то дзейнічайце адразу.

ДЗЕВА. Паспрабуйце пазбегчы бескарнай мітусні і не бярэцца за ўсе справы адначасова, бо рызыкаваць наступіць на знаёмыя граблі. Лепш за ўсё спакойна займацца сваімі асабістымі справамі. Другая палова тыдня можа прынесці пэўныя змены, для чаго, магчыма, спатрэбіцца дапамога вашых калег па працы. Не адмаўляйцеся ад яе, а прыміце з удзячнасцю.

ШАЛІ. Для вас надыходзіць выдатны час, павінна многае атрымавацца, таму паспрабуйце выкарыстоўваць яго максімальна рацыянальна. Прыцягвайце новых дзелавых партнёраў, працягвайце таварыскае і актыўнае. Гэта дазволіць умацаваць становішча і падумаць пра жаданую перспектыву. Найбольш спрыяльныя дні тыдня — аўторак і субота, а вось пятніца можа аказацца няўдалай.

СКАРПІЁН. Будзьце больш пачулівым да сабе, не патрабуйце вельмі шмат. Незадаволенасць сабой крыху зменшыць радасць ад поспеху, наглядзячы на тое, што тыдзень абяцае быць удалым амаль ва ўсім. Верагодна далёкая паездка, якая аказацца на рэдкасць плённай. Толькі

не забудзьцеся давесяці да ладу свае дакументы, каб гэта не стала перашкодай. Давядзецца праявіць упартасць пры адстойванні сваіх інтарсаў.

СТРАЛЕЦ. У прафесійнай сферы спатрэбіцца пільная увага. Для таго, каб утрымаць сітуацыю пад кантролем, выкарыстоўвайце разважлівасць і ўменне выконваць працу своечасова. Пазбягайце сварак і паспрабуйце не працягваць ганарыстасць. У чацвер максімальная актыўнасць і расшчэпленне дзеянняў прынясуць плён.

КАЗЯРОГ. Будзьце здольныя разабрацца ў шматлікіх заблытаных справах і давесяці іх да лагічнага канца, у сувязі з чым можае разлічваць на заслужаную грашовую ўзнагароду. У сераду вас могуць заваляць тэрміновымі, але дробнымі справамі. У пятніцу чакайце цікавай прапановы, якая стануць паўплывае на дарабаванне. Наглядзячы на занятасць, будзе надзеяцца, калі ў выхадныя атрымаецца ўспомніць пра дом і сям'ю.

ВАДАЛЕЙ. Можаце дасягнуць вялікіх поспехаў пры рашэнні імгненых задач. Але пры гэтым пазбягайце паспешнасці, рабіце ўсё паслядоўна. Даўгачаканыя змены не наступяць без рашучых дзеянняў. Працягвайце шукаць новыя знаёмствы: яны могуць адкрыць важную ролю ў вашым жыцці. У сераду будзьце ўважлівымі з інфармацыяй, якая прыйдзе здалёку, і пазбягайце імгненых высноў.

РЫБЫ. Тыдзень можа аказацца досыць клопатлівым, таму ў першую чаргу займайцеся абавязковымі справамі, адкладчы на час усё астатняе. Дзеянні кіраўніцтва не крытыкуюць і не абмяркоўваюць: вас могуць напярэдня зразумець, што дрэнна аддаб'ецца на рэпутацыі.

Даты Падазеі Людзі

Сусветны дзень водных рэсурсаў. Адзначаецца па рашэнні ўдзельнікаў Канферэнцыі ААН па наваколным асяроддзі і развіцці, якая адбылася ў Рыяд-Жанзіра ў чэрвені 1992 г., з мэтай прыцягнення увагу сусветнай грамадскасці да праблемы недабарэжнасці пітной вады. Генасамблея ААН абвясціла перыяд 2005-2015 гг. Міжнародным дзесяцігоддзем дзеянняў «Вада для жыцця».

1915 год — у Пецярбургу ў сямі пекара нарадзіўся Георгій Жыжонаў, рускі акцёр, народны артыст ССРСР. Жыжонаў пражыў жыццё, якое можна назваць люстэркам рускай гісторыі XX стагоддзя. Першы фільм, дзе ён выканаў адну з галоўных роляў, быў «Камсамольск». Але адразу ж пасля здымак Георгія Сцяпанавіча арыштавалі. Арышт нават адклалі на дзень, каб можна было завяршыць кар'ю. У 22 гады лёс кінёру яго, маладога акцёра, у мясаробку сталінскіх рэпрэсій. Але ён не страціў веру ў сябе, у жыццё, у сапраўдных людзей. Толькі ў 40 гадоў Жыжонаў удалося вярнуцца да любімай справы. Усе памятаюць і любяць яго герояў — шпіёна Тульвава ў фільме «Памылка рэзідэнта», сумленнага міліцыянера ў карціне «Беражыся аўтамабіль», аўтарытэтная генерала ў «Гарачым снезе». А калі вобразу створана на тэатральнай сцэне! «Пра тое, што здарылася са мной у жыцці, я не шкадую, — казаў Георгій Сцяпанавіч. — Усё, што я адчуў, спатрэбілася ў прафесіі...».

1943 год — дзень трагедыі Хатыні і яе жыхароў. Загінулі 149 чалавек, у тым ліку 75 дзяцей. У жыццё засталіся толькі пяцёрка дзяцей і адзін дарослы — Іосіф Камінскі. Страшны лёс знішчэння разам з Хатынню падзялілі 9200 са 100 тысяч сёл і вёсак Беларусі. Некаторыя з іх, спаленыя разам з людзьмі, як і Хатынь, пасля вайны ўжо не былі адноўлены. Хатынскія званы заклікаюць: «Памытайце, людзі!» У 1969 годзе на месцы вёскі збудаваны мемарыяльны комплекс у памяць аб ахвярах фашызму ў Беларусі. Архітэктары — Юры Грабавіч, Вялянцін Занковіч, Леанід Левін, скульптар — Сяргей Селіханюк.

1939 год — 75 гадоў таму нарадзіўся (вёска Блудзень Бярозаўскага раёна) Аляксандр Пятровіч Барушка, беларускі вучоны ў галіне кіравання энергетыкай, доктар тэхнічных навук (1993). У 1961 годзе скончыў БТІ. Працаваў на мескім галоўнага інжынера Белэнерга, загадчыкам аддзела ў Беларускам аддзяленні Усесаюзнага навукова-даследчага і праектнага інстытута энергетычнай прамысловасці, у Дэпартаменце па тэхнічным супрацоўніцтве ААН. З 1995 года — у БНТУ. Аўтар навуковых прац па пытаннях кіравання якасцю і надзейнасцю ў энергетыцы, павышэнню безадказнасці, рамонтапраднатнасці і гадоўнасці ў энергасістэмах.

Было сказана
 Кузьма ЧОРНЫ, пісьменнік, публіцыст:
 «Чалавеку цяжка перапрацаваць адразу. Можна думаць і гаварыць іначай, а сам чалавек доўга будзе ранейшым».

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Салата «Букет руж»
 Загадка вылякаем некалькі тонкіх блінцоў для руж.
Для блінцоў спатрэбіцца: 0,5 л кефіру (сырватакі ці ражанка), а лепш за ўсё кіслага цызьнага малака; 2 ст. л. цукру; 1 ч. л. солі; 1 ч. л. харчовай соды, гашанай 1 ст. л. воцаты; 14 ст. л. мукі.

Усё добра вымешчае венцам да атрымання аднароднай масы і дадаць 300-350 г кіпеня. Заліваць ваду ў цеста трэба тонкім струменьчыкам, увесь час вмішваўчы венцам да атрымання патрэбнай кансістэнцыі.
 Вады можа пайсці і трохі больш. Усё залежыць ад якасці мукі: чым больш клейкаваты — тым больш мучка возьме вады. Адразу можна вылякаць. Але ў цеста ліць не трэба, бо тады яны робяцца цяжкімі і блінцы не атрымаюцца ажурнымі (у дзірку). Па меры наравання клейкаваты ў мучы магчыма даядзецца дадаваць у цеста трохі кіпячонай вады падчас выляквання. Блінцы атрымаюцца тоненькія, эластычныя і вельмі смачныя.

Для салаты спатрэбіцца: 1 селядзец, 2 бульбыны, 1 бурак, 2 сярэдня марынаваныя агурочки.
 Гародніну адраваем паасобку, астуджаем. Салата робіцца слямі.
 1 слой — філе селядца кавалачкамі;
 2 — бульба, надзёртая на буйной тарцы;
 3 — агурочки, парэзаныя кубікамі (не любяць агурочки — змяніце на моркву, тады атрымаецца звычайны селядзец пад футрам);
 4 — бурак, надзёрты на буйной тарцы.
 Кожны пласт прамываем мыйназсам.
Начынка для блінцоў: 1 бурак, 100 г сыру, 3 зубчыкі часныку, пара блінцоў.

Надзіраем бурак і сыр на дробнай тарцы, змешваем, дадаём мянзэц і часнок, прапушчаны праз прас. Колькасць інгрэдыентаў бярыце на смак: хтосьці востра любяць, хтосьці — не вельмі. Намазваем гэтай масай блінцы густа, згортваем рулет, нарэзаем яго папярком на невялікія рулечкі. Ружы гатовы. Укладваем зверху салаты ружы-рулечкі, акуратна распраўляючы іх краі, упрыгожваем букет свежай зеленай.
 Можна проста выкладзі ружы на блюду ў выглядзе букета ў якасці самастойнай закускі.

ВЕСНАВЫЯ КЛОПАТЫ

Як захоўваць бязрозавік?
 Калі вы не хочаце піць сок адразу, а збіраецеся захаваць яго даўжэй, заліце яго ў шклянны слоік і пастаўце ў халадзільнік